

2018

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

DIPLOMSKA NALOGA

DIPLOMSKA NALOGA

SABINA ALIHODŽIĆ

SABINA ALIHODŽIĆ

KOPER, 2018

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Diplomska naloga

EVROPSKE SPODBUDE ZA VSEŽIVLJENJSKO
JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Sabina Alihodžić

Koper, 2018

Mentor: doc. dr. Igor Rižnar

POVZETEK

Vseživljenjsko učenje poudarja, da se učimo celo življenje in povsod. Dandanes znanje, pridobljeno znotraj formalnega šolanja, ne zadostuje več, za uspešno delovanje je pomembno, da se udeležujemo tudi neformalnih oblik. Vse bolj se v ospredje postavlja tudi znanje tujih jezikov za posameznikovo uspešnost v družbi. Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji vseživljenjsko učenje opredeljuje kot dejavnost in proces, ki zajemata vse oblike učenja, bodisi formalno bodisi neformalno in aformalno ter naključno ali priložnostno. Poteka v različnih učnih okoliščinah, od rojstva prek zgodnjega otroštva in odraslosti do konca življenja, s ciljem, da se izboljšata posameznikovo znanje in spretnost. Z učenjem pridobivamo tudi interese, značajske poteze, vrednote, odnos do sebe in drugih ter druge osebne lastnosti (Jelenc 2007).

Ključne besede: jezikovno izobraževanje, vseživljenjsko učenje, tuj jezik, formalno šolanje.

SUMMARY

Lifelong learning means learning everywhere all our life. Nowadays, knowledge acquired within formal education isn't enough anymore, it's also important to take part in informal forms of education for successful development. The knowledge of foreign languages is becoming more important for the individual's success in society. The strategy of lifelong learning in Slovenia defines lifelong learning as "an activity and process which includes all forms of learning either formal or informal, random or occasional. It takes place in various learning circumstances, from birth through early childhood and adulthood to the end of life, with the goal to improve an individual's knowledge and ability. Through learning we acquire interests, character traits, values, the attitude towards oneself and others and other personal characteristics (Jelenc 2007).

Keywords: language education, lifelong learning, foreign language, formal education.

UDK: 374.7:81'24(043.2)

ZAHVALA

Za strokovno pomoč, nasvete ter namenjen čas pri izdelavi diplomske naloge se najlepše zahvaljujem mentorju doc. dr. Igorju Rižnarju.

Hkrati se zahvaljujem tudi svoji družini in fantu Maticu, ki so me ves čas spodbujali ter mi stali ob strani.

Še posebej pa hvala bratu Edinu, ki me je na začetku navdušil za študij ter verjel vame.

VSEBINA

1	Uvod.....	1
1.1	Namen in cilji diplomske naloge	1
1.2	Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge	2
1.3	Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema	2
2	Vseživljenjsko izobraževanje	3
2.1	Vloga in pomen vseživljenjskega izobraževanja	3
2.2	Vseživljenjsko izobraževanje v Evropski uniji	4
2.2.1	Memorandum o vseživljenjskem učenju.....	5
2.2.2	Lizbonska strategija.....	7
2.2.3	Kopenhagenska deklaracija.....	8
2.3	Vseživljenjsko izobraževanje v Sloveniji	9
2.4	Programi vseživljenjskega učenja in izobraževanja v Evropski uniji in Sloveniji	11
2.4.1	Comenius – Področje do univerzitetnega izobraževanja.....	11
2.4.2	Erasmus – področje visokošolskega izobraževanja	12
2.4.3	Leonardo da Vinci – področje poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja	12
2.4.4	Grundtvig – področje izobraževanj odraslih in mednarodno sodelovanje organizacij	13
3	Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje	14
3.1	Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje v Evropski uniji	15
3.2	Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje v Sloveniji	17
4	Evropske spodbude za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje	19
4.1	Vseživljenjsko učenje in izobraževanje do leta 2020	19
4.1.1	Prvo prednostno področje: splošno izobraževanje odraslih	21
4.1.2	Drugo prednostno področje: izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih	22
4.1.3	Tretje prednostno področje: usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela	23
4.2	Jezikovno izobraževanje do leta 2020.....	23
4.3	Evropski javni razpisi za pridobivanje sredstev, namenjenih organizaciji in izvedbi programov vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja	26
5	Analiza anket	28
6	Demografski podatki.....	29
7	Sklep	41
	Literatura.....	43
	Priloge.....	45

SLIKE

Slika 1: Delež poznavalcev programov vseživljenjskega učenja.....	30
Slika 2: Delež udeležencev programov vseživljenjskega učenja	31
Slika 3: Koliko % pozna komu so programi vseživljenjskega učenja namenjeni.....	32
Slika 4: Brezplačnost programov	33
Slika 5: Pomembnost tujih jezikov.....	33
Slika 6: Število jezikov, ki jih govorijo anketirani.....	36
Slika 7: Jeziki, ki jih govorijo anketirani	37
Slika 8: Jeziki, ki bi se jih radi naučili	38
Slika 9: Financiranje programov EU.....	39
Slika 10: Kraj izvajanja programov	39

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Spol.....	29
Preglednica 2: Starost.....	29
Preglednica 3: Izobrazba	29
Preglednica 4: Ali poznate programe vseživljenjskega učenja?	30
Preglednica 5: Ali ste bili kdaj udeleženi v katerih izmed njih?	31
Preglednica 6: Ali veste, komu je namenjeno vseživljenjsko izobraževanje?	32
Preglednica 7: Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?	32
Preglednica 8: Pomembnost tujih jezikov	33
Preglednica 9: Zakaj je znanje tujih jezikov pomembno?.....	34
Preglednica 10: Koliko tujih jezikov govorite?.....	35
Preglednica 11: Katere tuje jezike govorite?.....	36
Preglednica 12: Jeziki, ki bi se jih radi naučili.....	37
Preglednica 13: Ali veste, da programe financira EU	38
Preglednica 14: Ali veste, kje se omenjeni programi izvajajo?	39

1 UVOD

Vseživljenjsko učenje in izobraževanje sta zelo pomembni dejavnosti v vseh obdobjih življenja. Ljudje se učimo iz različnih razlogov; ponavadi so to želje po osebnem razvoju, veselje do učenja, zahteve delovnega okolja in delodajalcev ali drugih. Največ znanj pridobimo skozi izkušnje pri delu, z učenjem od drugih ljudi oziroma mentorjev ter s skupino ljudi, s katerimi sodelujemo.

Vseživljenjsko učenje je razvoj človeških zmožnosti z nenehnim podpiranjem, ki spodbuja posameznike in jim daje moč, da si pridobijo znanje, vrednote, spretnost in razumevanje, ki jih bodo potrebovali vse življenje in jih uporabljali z zaupanjem, ustvarjalnostjo in veseljem v vseh vlogah, okoliščinah in okoljih (Longworth 1995, 6).

Vseživljenjsko učenje je program, ki se izvaja po celem svetu, posebej pa je oblikovan program Evropske unije za področje izobraževanja in usposabljanja.

V programih vseživljenjskega učenja in izobraževanja Evropske unije sodeluje 33 držav. Med njimi je tudi Slovenija, kjer je nosilka programov vseživljenjskega učenja in izobraževanja agencija CMEPIUS – Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Med programe vseživljenjskega učenja in izobraževanja sodi tudi vseživljenjsko jezikovno izobraževanje, ki je zagotovo nujno potrebno tudi za prebivalce Slovenije. Vse več podjetij v Sloveniji se odloča za internacionalizacijo oziroma širitev svojega poslovanja na tuje trge. Zaposleni v teh podjetjih morajo za uspešnost delovanja podjetja znati govoriti več jezikov. Za izvedbo programov vseživljenjskega učenja in izobraževanja je Evropska unija omogočila tudi sofinanciranje. Države, ki sodelujejo pri izvedbi projektov, se s programi za prihodnost prijavijo na razpis in se s tem potegujejo za določena denarna sredstva.

1.1 Namen in cilji diplomske naloge

Namen diplomske naloge je raziskati in predstaviti programe vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja v Evropi in Sloveniji ter predstaviti evropske spodbude za organizacijo in izvedbo teh programov.

Cilji:

- proučiti pomen vseživljenjskega učenja in izobraževanja nasploh, še posebej vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja;
- raziskati in proučiti evropske spodbude za organizacijo in izvedbo programov vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja.

1.2 Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge

Pri pisanju diplomske naloge bomo uporabili različne metode:

- metodo opisovanja ali deskripcije,
- metodo povzemanja ali kompilacije,
- metodo analize in sinteze,
- metodo anketiranja.

Pripravili bomo anketni vprašalnik, ki ga bodo izpolnili tako udeleženci programa vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja kot tisti, ki programa še ne obiskujejo. S pomočjo odgovorov bomo izvedeli, kako dobro ljudje poznajo te programe, hkrati pa tudi, kako pomembni so zanje takšni programi.

1.3 Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema

Predvidene predpostavke:

- vsi sodelujoči v anketah bodo razumeli podana vprašanja;
- vsi sodelujoči v anketah bodo posamezniki, ki se z omenjeno dejavnostjo neposredno ali posredno ukvarjajo;
- vsi sodelujoči v raziskavi bodo iskreni.

Predvidene omejitve diplomske naloge:

- predvidevamo časovne omejitve anketirancev, kot so zasedenost zaradi dela, odsotnost od dela ipd.;
- omejitve pri dostopu in pridobivanju internih podatkov organizacij o višini pridobljenih sredstev;
- nekateri vidiki bodo zgolj omenjeni, ne bodo pa predmet podrobnih analiz;
- upoštevali bomo zatečeno stanje, ki se zaradi današnjih razmer lahko v prihodnje tudi spremeni.

2 VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

2.1 Vloga in pomen vseživljenjskega izobraževanja

Jelenc (2007) razlaga, da sta učenje in izobraževanje dejavnosti, ki sta med seboj povezani, a se kljub temu razlikujeta. Učenje je širši pojem, izobraževanje pa je dejavnost, s pomočjo katere se prek posrednikov učimo.

Vseživljenjsko učenje in izobraževanje sta izredno pomembna sestavna dela razvoja posameznika. Učiti in izobraževati se začnemo ob rojstvu in nadaljujemo vse do konca življenja. Od vsakega posameznika je odvisno, kje, kdaj, kako in koliko se bo učil.

Razvoj gospodarstva nas sili, da se že od malega učimo in udeležujemo različnih izobraževanj.

Poznamo več vrst izobraževanj, s katerimi pridobimo različna znanja – strokovna in nestrokovna – posledično naziv, pristojnosti ter spretnosti in veščine.

- Formalno izobraževanje je večstopenjsko izobraževanje, s katerim pridobimo naziv in tudi javno potrdilo. Začne se z obveznim obiskom osnovne šole, nadaljuje pa z neobvezno srednjo šolo in kasneje tudi univerzo. Potrdilo o uspešnem zaključku formalnega izobraževanja je mogoče pridobiti s preizkusi, izpiti ali nalogami, s katerimi preverijo znanje udeleženca, ki ga je pridobil na izobraževanju.
- Neformalno izobraževanje je manj uradna oblika učenja, s katero ne pridobimo uradnega naziva, vseeno pa lahko prejmemo različna potrdila in diplome. Gre za različna usposabljanja v sklopu službe, organizacije, v kateri posameznik deluje oziroma živi. Med oblike neformalnega izobraževanja uvrščamo krožke, seminarje, delavnice in tečaje.
- Tradicionalne oblike izobraževanja zamenjujejo sodobna izobraževanja, kot so borza znanja, centri za samostojno učenje, izobraževalno svetovanje, e-izobraževanje prek spleta, ki je čedalje bolj priljubljeno, saj gre za obliko izobraževanja, ki je dostopna vsem, tudi najbolj zasedenim, saj ni omejena na urnik in prostor, temveč omogoča dostop kjer koli in kadar koli (Kranjc 2010).
- Naključno ali priložnostno izobraževanje je učenje, ki poteka vse življenje. Gre za izobraževanje pri delu, igri, nakupovanju, vsakodnevnih opravilih. Z njim ne pridobimo nikakršnega naziva ali potrdila, temveč pridobimo vrednote, vsakodnevne izkušnje in znanje, ki vpliva na naše razumevanje ljudi in okolja, v katerem živimo (Jelenc 1991).

Strategija vseživljenjskega učenja je določena z desetimi strateškimi jedri, s katerimi udeležujemo poglobitve razsežnosti vseživljenjskega učenja. Ta jedra so:

- povezanost in prepletenost vseh zvrsti, oblik, vsebin in namembnosti učenja;
- pomembnost in upoštevanje vseh možnosti učenja;
- učenje skozi življenje;

- učenje v vsej širini in razsežnosti življenja;
- raznovrstnost, pestrost, gibljivost izpeljave učenja;
- učenje po meri osebe, ki se uči, spodbude in dostopnost učenja;
- učenje za potrebe dela;
- učenje za potrebe lokalne skupnosti;
- ugotavljanje in potrjevanje znanja;
- svetovalna pomoč osebam, ki se učijo.

2.2 Vseživljenjsko izobraževanje v Evropski uniji

Internacionalizacija podjetij ni prisotna samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih državah povsod po svetu. Uvoz in izvoz dobrin in storitev je pomembna dejavnost za obstoj in tudi razvoj gospodarstva. Zato lahko rečemo, da je vseživljenjsko izobraževanje izredno pomemben člen pri internacionalizaciji podjetij in razvoju gospodarstva. Vseživljenjsko izobraževanje pa ni le pomemben člen za razvoj gospodarstva, ampak tudi za osebni razvoj ljudi in boljših življenjskih pogojev, saj s tem dvigujejo tudi svojo konkurenčnost.

EU svojim državljanom nudi različne možnosti in programe vseživljenjskega učenja in izobraževanja, ki se jih vsako leto udeleži več kot milijon udeležencev različnih starosti.

Leta 2006 sta Evropski parlament in Svet Evropske unije na predlog Evropske komisije priporočila EU program za obdobje 2007–2013, ki so ga imenovali Vseživljenjsko učenje. Osnovni namen programa je bil razvoj znanja ljudi za namen zagotavljanja ustreznih delovnih mest. Posledično so znižali delež brezposelnosti ter pridobili potreben kader. Program je bil namenjen udeležencem različnih starosti ter jim je omogočal učenje, razvoj ter sodelovanje z različnimi izobraževalnimi institucijami, organizacijami in ustanovami.

Leta 2009 so sprejeli strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju Izobraževanje in usposabljanje 2020 (ang. Education and Training 2020 ET 2020), ki je nadaljevanje strateškega okvira iz obdobja 2007–2013, ta pa je nastal na osnovi Memoranduma o vseživljenjskem učenju in Lizbonske deklaracije. Strateški okvir je določil dolgoročne strateške cilje (Evropska komisija 2018d):

- uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti;
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja;
- spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva;
- krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

V letu 2010 je bila sprejeta strategija Evrope 2020, Strategija za pametno trajnostno in vključujočo rast (Evropska komisija 2018d). Skupaj z evropskim strateškim okvirom ET 2020 predstavlja podporo državam članicam EU pri oblikovanju ustreznega izobraževalnega

systema. Skladno s tem vsaka država članica EU samostojno oblikuje nacionalne programe izobraževanja in usposabljanja.

Namena strateškega okvira sta izvajanje ciljev Lizbonske strategije v različnih vidikih vseživljenjskega učenja in vsebinsko povezovanje osrednjih usmeritev strateškega okvira, ki so: večja bralna, matematična in znanstvena pismenost, večje jezikovne in medkulturne pristojnosti, pridobljene z zgodnjim in vseživljenjskim izobraževanjem, usposabljanja mladih in odraslih na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter večje družbene zmožnosti (Evropska komisija 2018d). Z uresničevanjem strateškega okvira evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju želi EU do leta 2020 zagotoviti, da bo (Evropska komisija 2018d):

- najmanj 95 % otrok v starosti od štirih let do začetka osnovne šole vključenih v zgodnje izobraževanje;
- manj kot 15 % 15-letnikov z nezadostnimi bralnimi, matematičnimi in naravoslovnimi sposobnostmi;
- manj kot 10 % mladih, ki opustijo izobraževanje in usposabljanje;
- vsaj 40 % oseb v starosti od 30 do 34 let s končano visokošolsko izobrazbo;
- vsaj 15 % odraslih (starih od 25 do 64 let) vključenih v vseživljenjsko učenje;
- vsaj 20 % oseb z visokošolsko izobrazbo in 6 % oseb v starosti od 18 do 34 let s poklicno kvalifikacijo, ki določeno obdobje med študijem ali praktičnim usposabljanjem prebijejo v tujini.

2.2.1 Memorandum o vseživljenjskem učenju

Evropska komisija je pripravila Memorandum o vseživljenjskem učenju z namenom spodbuditi razpravo o uvajanju vseživljenjskega učenja na individualni in institucionalni ravni ter na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Vseživljenjsko učenje je opredeljeno kot namerna učna dejavnost, ki sledi ciljem, da se izboljšujejo znanja, spretnosti in veščine (Komisija Evropske skupnosti 2000).

V Memorandumu je opredeljenih šest ključnih sporočil, ki ponujajo strukturiran okvir za odprto razpravo o uresničevanju vseživljenjskega učenja. Vsako ključno sporočilo vsebuje niz vprašanj in odgovorov, ki bi pomagal razjasniti prioriteta področja za nadaljnje dejavnosti.

Ključne dejavnosti, ki so navedene v Memorandumu (Komisija Evropske skupnosti 2000), so:

- Ključno sporočilo št. 1 – Nove temeljne spretnosti za vse: Cilj je zagotoviti splošen in nenehen dostop do učenja za pridobitev ali obnavljanje spretnosti, ki so potrebne za nenehno sodelovanje v družbi znanja. Razvoj gospodarstva, trendi na trgu ter naravnost k dvigu konkurenčnosti podjetij vplivajo na znanje ljudi. Spremembe, ki so povezane s spremembami na trgu, od zaposlenih ali iskalcev zaposlitev zahtevajo dodatna izobraževanja za pridobitev novih znanj, spretnosti in izkušenj. S spodbujanjem programa

- vseživljenjskega učenja bi zelo pripomogli k razvoju gospodarstva tudi v smislu nižanja deleža brezposelnosti kot zapolnitve manjkajočega kadra v določenih industrijah.
- Ključno sporočilo št. 2 – Večja vlaganja v človeške vire: Cilj je vidno dvigniti raven vlaganj v človeške vire, da bi dali prioriteto za Evropo najpomembnejši prednosti – njenim ljudem. Jasno je bilo določeno, da je treba povečati letni vložek v ljudi. Trenutno so vlaganja premalo jasno definirana in bi jih bilo treba dodatno preveriti. Čedalje bolj se pozna težava raznolikosti Evrope in njene ureditve, saj je zelo težko najti uravnoteženo strategijo, kako se spopasti s prihajajočo nevarnostjo – starajočim se prebivalstvom. Treba bo definirati množico novih prijemov, poiskati še nedefinirane modele ter predvsem ljudi izobraževati skozi celotno delovno dobo. Posebno pozornost pri evropskih spodbudah trenutno namenjajo ljudem po 35. letu starosti. Predvsem želijo povečati strateško pomembnost starejših zaposlenih, dvigniti udeležbo v nadaljevalnih izobraževanjih in usposabljanjih, ki s starostjo zelo upada, ter dvigniti motivacijo, udeležbo in hkrati usposobljenost delavcev z nižjimi kvalifikacijami. Zelo pomembno je, da se aktivno v to zgodbo vključijo vse tri medsebojno povezujoče se skupine – socialni partnerji, delodajalci in zaposleni.
  - Ključno sporočilo št. 3 – Inovacija v poučevanju in učenju: Cilj je razviti učinkovite metode učenja in poučevanja ter okoliščine za nenehno učenje vse življenje, za vse družbene vloge v raznolikih vsebinah in oblikah (lifelong in lifewide). Pričakovati je, da se bodo metode učenja spremenile, saj se bodo prilagodile različnim interesom, potrebam in zahtevam tako posameznikov kot tudi posebnih interesnih skupin. Nove metode učenja bodo spremenile vloge učiteljev in vzgojiteljev v vodnike in mentorje. S tem želijo dvigniti raven učenja udeležencev v smeri samostojnega lastnega učenja s pomočjo in podporo mentorjev oz. vodnikov.
  - Ključno sporočilo št. 4 – Vrednotenje učenja: Cilj vrednotenja učenja je izboljšati poti, s katerimi razumemo in ocenjujemo udeležbo in dosežke, še posebej v neformalnem in priložnostnem učenju. V ekonomiji znanja, ki bo razvijala in uporabljala človeške vire v njihovi polnosti, je odločilen dejavnik ohranjanje konkurenčnosti. Diplome, certifikati in ostala potrdila o usposobljenosti so zelo pomembno priporočilo in tudi pomoč za nadaljnje napredovanje za posameznike, ki so že zaposleni, kot tudi za tiste, ki zaposlitev še iščejo. Zelo pomembno bo razviti enoten sistem ocenjevanja in tudi priznavanja usposabljanj po celotni Uniji.
  - Ključno sporočilo št. 5 – Premislek o usmerjanju in svetovanju: Cilj tega ključnega sporočila je zagotoviti, da bo imel vsak preprost dostop do kakovostnega informiranja in svetovanja o učnih možnostih po vsej Evropi in skozi vse življenje. Tradicionalni pogled na življenjske cikle se rapidno spreminja. Za časa naših staršev je še veljal cikel vrtec, osnovna šola, srednja šola in nato opcijsko študijsko življenje. Večina je svoje učenje zaključila v srednji šoli, se zaposlila in si ustvarila družino. V nekaj letih so usvojili znanje za svoje delovno mesto in to delo opravljali do konca poklicne kariere. Sodoben način drastično briše meje med učnimi sklopi. Sedaj se lahko v vsakem trenutku pokaže

nuja ali pa tudi priložnost, kjer se bodo morale sedanje in vrtni generacije vrtni v učni proces. Ti procesi ne bodo tako dolgi, ampak bodo prežeti s prakso, saj bodo imeli neposredni vpliv na kariere sedanjih/prihodnjih generacij. Kar naenkrat se bo funkcija učiteljev, ravnateljev, šolskih svetovalcev preselila na prag vsakega podjetja. Kadroviski oddelek bo moral prevzeti funkcijo svetovalnega oddelka, ki bo pripravljaj osebne izobraževalne načrte za vsakega zaposlenega, s ciljem osebnostne rasti in zadovoljevanj potreb podjetja. Tak pristop ne bo pripomogel le k rasti posameznega podjetja, ampak tudi k rasti celotne populacije. S takšnimi prijemi si bomo lahko nekoč nadeli naziv učeča se populacija. V tem osebnostnem načrtu bo imel zelo veliko vlogo mentor vsakega zaposlenega. Ti mentorji ali praktiki bodo morali biti izkušeni zaposleni podjetja, ki bodo imeli tehnična, mentorska in osebnostna znanja za izvajanje te nove funkcije. Na neki način se bomo vračali h koreninam, kjer je skozi stoletja mentorsko delo opravljaj ostareli mojster in svoje dragoceno znanje predajaj na svoje vajence. Podoben način vseživljenjskega učenja se bo vrnil v nekoliko drugačni podobi, vendar z enakimi skupnimi cilji. Te službe bodo dale nov zagon tako starejši kot tudi mlajši populaciji. To bo ključni dejavnik za daljšo in bolj kakovostno delovno dobo.

- Ključno sporočilo št. 6 – Pripeljimo učenje bliže domu: Cilj tega sporočila je zagotoviti vseživljenjsko učenje, kot je le mogoče, blizu učencem in ga podpreti z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, kjer je to primerno. Glavni izziv uspešnosti transformacije od sedanjega tradicionalnega pogleda do novega sodobnega načina je prilagoditev življenjskega sloga. Za čase naših staršev in tudi sedanjih generacij je veljaj, da delo opravimo hitro in učinkovito, v popoldanskem prostem času pa skrbimo za svojo družino, partnerje, prijatelje, konjičke. V tem času se je le redkokdaj našel čas za dodatno izobraževanje svoje strokovnosti, kaj šele druge strokovnosti. Nov čas prinaša prav to paradigmo, kjer bo treba izven delovnega časa podjetja iskati novo znanje. Ta nova znanja pa bodo lahko tako v strokovnosti ali pa celo izven nje. V prihodnosti se bomo soočali z desetletnim ciklusom preoblikovanja karier različnih delavnosti zaposlenim. Na primer, nekdo bo lahko 10 let služaj kot učitelj, naslednjih 10 let pa kot kadrovnik v podjetju. Način pridobivanja znanja bo deljen na dva načina. Prvi način bo tradicionalni način s popoldanskimi predavanji. Pri tem načinu bo največji izziv pridobiti vire, da nam ne bodo pomagali ohranjati sprejemljivega obstoječega načina življenja. Drug način pa bo sodoben. Pri tem načinu bomo pridobivali znanje prek raznih spletnih predavanj in spletnih preverjanj znanj. Pri tradicionalnem načinu bodo mestna območja v prednosti, saj bodo lahko ljudje lažje začeli z združevanj učnih skupin. Ta mesta bodo lahko zelo netradicionalna, kot so npr. razna javna mesta.

2.2.2 Lizbonska strategija

Marca 2000 je Evropski svet na zasedanju v Lizboni sprejel Lizbonsko strategijo, katere glavni cilj je, da Evropa postane najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju osnovano

gospodarstvo na svetu. Rezultati kakovostnega izobraževanja in usposabljanja so dvig usposobljenosti in pristojnosti, posledično dvig konkurenčnosti in tudi uspešnosti gospodarstva, kar pripelje do povečanja zaposljivosti in zmanjšanja deleža brezposelnosti. Zato je v vseh strategijah poudarjena zahteva po večjem vložku v človeške vire in njihov razvoj.

Lizbonska strategija zajema tri področja, in sicer gospodarstvo, okolje in socialo. Vsa tri področja naj bi delovala v smeri trajnostne rasti gospodarstva in socialne povezanosti držav članic v sklopu Evropske unije.

Evropska komisija vsako leto ocenjuje napredek posameznih članic pri uresničevanju ciljev Lizbonske strategije. Glavni dolgoročni strateški cilji so:

- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja v EU;
- lažji dostop do sistemov izobraževanja in usposabljanja;
- omogočen in razširjen sistem izobraževanj in usposabljanj tudi v širšem okolju (Evropska komisija 2018c).

2.2.3 Kopenhagenska deklaracija

Poleg Memoranduma o vseživljenjskem učenju in Lizbonske strategije obstaja tudi Kopenhagenska deklaracija, deklaracija evropskih ministrov za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter Evropske komisije. Sprejeta je bila novembra 2002 v Kopenhagenu za krepitev evropskega sodelovanja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Določili so prednostne naloge, ki jim bodo namenili poseben poudarek, saj želijo:

- povečati prostovoljno sodelovanje pri poklicnih izobraževanjih in usposabljanjih;
- spodbuditi medsebojno zaupanje;
- povečati preglednost in priznanje usposobljenosti in pristojnosti;
- oblikovati temelje za povečanje mobilnosti in olajšati dostop do vseživljenjskega učenja.

Prednostne naloge so:

- Evropska razsežnost – Čim bolj želijo okrepiti evropsko razsežnost na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. S tem želijo vzpostaviti tesno, partnersko sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in drugimi organizacijami ter posledično omogočiti in spodbuditi mobilnost in dostopnost programov vseživljenjskega učenja v mednarodnem okviru, ki bi omogočila udeležbo učencev v programih po celotni Evropi.
- Preglednost, obveščanje in usmerjanje – Povečati želijo preglednost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, in sicer z uvajanjem informacijskih orodij, mrež in sistemov, ki bi omogočili veljavo enotnih listin, kot so evropski življenjepisi, potrdila o diplomiranju, evropska priporočila ter druge uradne listine, ki dokazujejo pridobljeno izobrazbo. Želijo tudi vzpostaviti sistem, ki bi omogočil enotno obveščanje, usmerjanje in svetovanje v vseh državah članicah EU.

- Priznavanje usposobljenosti in kvalifikacij – Vzpostaviti želijo enoten sistem, ki bi omogočal preglednost, prenosljivost in priznavanje pridobljene izobrazbe, usposobljenosti in kvalifikacije v vseh državah članicah EU.
- Zagotavljanje kakovosti – Dvigniti želijo kakovost sistemov in programov vseživljenjskega učenja. S tem namenom so vse dejavnosti, usmerjene k oblikovanju kakovostnih programov vseživljenjskega učenja, oblikovane tako, da poudarjajo izmenjavo modelov in metod med članicami EU, ustvarjanje skupnih meril in načel za kakovost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter usmerjanje pozornosti, usposabljanje učiteljev in mentorjev, ki sodelujejo pri izvedbi različnih oblik poklicnega izobraževanja in usposabljanja (Evropska komisija 2018b).

2.3 Vseživljenjsko izobraževanje v Sloveniji

V Sloveniji je vseživljenjsko izobraževanje oziroma učenje opredeljeno s Strategijo vseživljenjskega učenja, ki je bila pripravljena v okviru Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije, kot strategija za uresničevanje ciljev programa Evropske unije Izobraževanje in usposabljanje 2010 (Jelenc 2007).

Strateška razvojna vizija Slovenije je ustvariti takšne razmere, ki bodo vsem ljudem omogočile celostni razvoj. To bi namreč pripomoglo k uresničevanju strateških razvojnih ciljev Slovenije, saj bi z razvojem gospodarstva in družbe privedlo tudi do boljših razmer v Sloveniji. S strategijo vseživljenjskega učenja v Sloveniji želijo dvigniti raven inovativnosti na področjih gospodarstva, družbe in politike ter s tem dvigniti prepoznavnost in konkurenčnost državljanov Slovenije tudi v širšem okolju (Jelenc 2007).

Poleg ciljev strategije Evropske unije na področju izobraževanja in usposabljanja so v strategijo vseživljenjskega učenja v Sloveniji zajeli še dodatne cilje. Ti cilji so:

- omogočiti učenje in izobraževanje vsem ljudem, v vseh življenjskih obdobjih, na vseh področjih in v vseh okoljih;
- ozavestiti posameznike, da z učenjem krepijo in razvijajo ustvarjalnost, podjetnost in znanje, spretnosti in pristojnosti, ki jih potrebujejo za boljšo kakovost življenja, tako na poslovnem kot osebnem področju;
- ozavestiti ljudi, da imajo pravico do učenja in izobraževanja;
- omogočiti ljudem učenje s programi, prilagojenimi njim, glede na potrebe in zahteve;
- razviti pozitiven odnos ljudi do učenja ter ozavestiti o pomenu vseživljenjskega učenja v vseh starostnih obdobjih človekovega življenja;
- dvigniti raven pismenosti prebivalcev Slovenije;
- spodbuditi mobilnost v izobraževanju in zaposlovanju;
- pospešiti razvoj »učee se družbe«, »družbe, ki temelji na znanju« in »družbe mislečih«;
- oglaševati pomembnost vseživljenjskega učenja kot temeljno življenjsko vrednost;

- združiti vse oblike učenja in izobraževanja tako v Evropi kot v Sloveniji v enoten, enakovreden in enakopraven sistem, ki bo omogočal razvijanje in udejanjanje različnih zvrsti, oblik, vsebin in namenov izobraževanja in učenja;
- razviti raznovrstno ponudbo kakovostnih programov za vse oblike učenja;
- spodbuditi in omogočiti učenje na vseh življenjskih področjih in področjih dejavnosti;
- zagotoviti ravnotežje med izobraževanjem in učenjem za povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in individualne zaposljivosti posameznikov, ki privedejo do povečanja človeškega kapitala, ter med izobraževanjem in učenjem za osebni razvoj posameznika;
- pospešiti uveljavljanje in uporabo znanja kot temeljnega vira za razvoj lokalnih in regionalnih območij ter v teh tudi razvoj socialnih omrežij (Jelenc 2007, 7–8).

Poleg vseh zgoraj navedenih ciljev pa je glavni namen vseživljenjskega učenja, da, poleg tega, da se naučimo učiti, znamo pridobljeno znanje posredovati drugim.

Strategija vseživljenjskega učenja poudarja pomembnost razvoja osmih ključnih pristojnosti. Te je za doseg ciljev določila Evropska komisija in so naslednje (Jelenc 2007, 14):

- sporazumevanje v maternem jeziku in v tujih jezikih,
- matematična pismenost,
- poznavanje znanosti in tehnologije,
- digitalne spretnosti,
- družbene in državljanske spretnosti,
- podjetnost in kultura.

Leta 2009 je Svet Evropske unije dopolnil strateški okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja Izobraževanje in usposabljanje 2010 ter ga poimenoval Izobraževanje in usposabljanje 2020 (ET2020). V dopolnjenem strateškem okvirju je poudarek na štirih strateških ciljih, ki so (Černoša 2011, 2):

- uresničevanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti v praksi;
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja;
- promocija enakosti, socialne kohezije in dejavnega državljanstva;
- pospeševanje ustvarjalnosti in inovativnosti ter podjetništva na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

V sklopu tega je bila imenovana Koordinacija za implementacijo strateških ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2020. Ta naj bi skrbela za koordinacijo dejavnosti in spremljanje dela na področju doseganja ciljev. Tako naj bi do leta 2020 sisteme izobraževanja in usposabljanja v celoti vključili v perspektivo vseživljenjskega učenja (Černoša 2011, 2).

2.4 Programi vseživljenjskega učenja in izobraževanja v Evropski uniji in Sloveniji

Program Vseživljenjsko učenje in izobraževanje je program Evropske unije na področju izobraževanja in usposabljanja. Je naslednik programov Socrates in Leonardo da Vinci. Danes je program razdeljen na štiri podprograme, da bi z izvajanjem teh omogočili učenje in izobraževanje ljudem vseh starosti, saj želijo čim bolj razviti družbo in gospodarstvo, omogočiti več delovnih mest in boljše kakovost teh ter zagotoviti boljše okolje za prihodnje generacije. Ti podprogrami so (Wikipedia 2018c):

- Comenius – področje do univerzitetnega izobraževanja;
- Erasmus – visokošolsko izobraževanje;
- Leonardo da Vinci – poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje;
- Grundtvig – izobraževanje odraslih.

V sklopu vsakega podprograma vseživljenjskega učenja in izobraževanja se izvajajo dejavnosti, ki se delijo na:

- centralizirane, kar pomeni, da vse dejavnosti in prijave potekajo prek Izvršne agencije v Bruslju;
- decentralizirane, kjer vse dejavnosti in prijave potekajo prek nacionalnih agencij v matični državi; Sloveniji je to CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (Wikipedia 2018c).

V Sloveniji je Vlada Republike Slovenije ustanovila CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja z namenom koordinacije, strokovne tehnične podpore in izvajanja programa Vseživljenjsko učenje, ki ga je oblikovala Evropska unija, in tudi izvajanja Strategije vseživljenjskega učenja, ki so jo pripravili v okviru Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije. V sklopu Strategije vseživljenjskega učenja v Sloveniji pa so bili ustanovljeni centri vseživljenjskega učenja – CVŽU. Ti centri so regijsko zasnovani in povezujejo socialne partnerje, gospodarstvo in izobraževalne ustanove. Danes sodeluje trinajst CVŽU po celotni Sloveniji. Delujejo tudi medpodjetniški izobraževalni centri MIC, ki so organizacijske enote znotraj srednješolskih centrov, centri odličnosti, projektno učenje za mlajše odrasle, študijski krožki, Zveza ljudskih univerz idr. (Wikipedia 2018c).

2.4.1 Comenius – Področje do univerzitetnega izobraževanja

Podprogram Comenius pokriva področje od predšolske do konca srednje izobrazbe in je ime dobil po češkem pedagogu Janu Amosu Kamenskemu, ki velja za utemeljitelja moderne pedagogike. Ideje, ki si jih je zamislil o vzgoji in izobraževanju, veljajo še danes, na primer vzgoja vsesplošnega izobraževanja, zahteve po šolskem letu, učni uri, letnih počitnicah idr. Podprogram Comenius pokriva tri področja (Wikipedia 2018a):

- šolska partnerstva,

- izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev s področja vzgoje in izobraževanja,
- Comenius mreže.

S svojim delovanjem spodbuja učenje tujih jezikov, razvoj mednarodne zavesti, mednarodno sodelovanje šol in drugih izobraževalnih ustanov. Vse dejavnosti podprograma so usmerjene k uresničevanju cilja programa vseživljenjskega učenja – izboljšati kakovost šolstva in okrepiti evropsko razsežnost v šolskem izobraževanju (Wikipedia 2018a).

2.4.2 Erasmus – področje visokošolskega izobraževanja

Podprogram Erasmus pokriva področje formalnega visokošolskega in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja do vključno doktorskega študija. Glavni cilj podprograma Erasmus je povečati mednarodno sodelovanje izobraževalnih ustanov, spodbuditi mobilnost udeležencev izobraževanj ter izboljšati kakovost izobraževanj po vsej Evropi (Wikipedia 2018c).

Podprogram Erasmus so nadgradili s programom Erasmus+, ki je program EU za sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja mladine in športa za obdobje 2014–2020. Namen programa je izboljšati spretnosti in zaposljivost mladih ter posodobiti izobraževanje, usposabljanje in mladinsko delo. Program ima v sedmih letih, od 2014 do vključno 2020, na razpolago proračunska sredstva v višini 14,7 milijard evrov. S programom Erasmus+ in sredstvi želi Evropska unija prebivalcem Evrope omogočiti študij, usposabljanje in pridobivanje delovnih izkušenj v tujini. V Sloveniji program izvajata CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja ter nacionalna agencija MOVIT – Zavod za razvoj mobilnosti mladih (Erasmusplus 2018).

2.4.3 Leonardo da Vinci – področje poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja

Podprogram Leonardo da Vinci pokriva področje poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Celoten program je mednarodno naravnani in usmerjen na učne potrebe posameznikov in delodajalcev. Namen programa je izboljšati ponudbo poklicnega izobraževanja in usposabljanja, povečati udeležbo, spodbuditi medsebojno sodelovanje socialnih partnerjev ter z vlaganjem v znanje delovne sile pripomoči k razvoju konkurenčnosti. Vse te dejavnosti pa so usmerjene v cilje, ki so podpirati pridobivanje in uporabo znanja, spretnosti in kvalifikacij za opravljanje poklica, povečati število in kakovost mednarodnih usposabljanj in povečati zaposljivost posameznikov in njihovo vključenost na evropski trg dela (CMEPIUS 2018).

2.4.4 Grundtvig – področje izobraževanj odraslih in mednarodno sodelovanje organizacij

Grundtvig je podprogram, ki pokriva izobraževalne potrebe osebja v vseh oblikah izobraževanja odraslih ter organizacij, ki izvajajo, omogočajo ali sistemsko urejajo to izobraževanje. Namen programa je vključiti odrasle ljudi v kakovosten izobraževalni sistem, vključiti v izobraževanje starajoče se prebivalstvo, ljudi, ki jim manjka osnovna izobrazba, ljudi, ki so prikrajšani zaradi neugodnih družbeno-ekonomskih razlogov, imajo posebne učne potrebe in se težje vključujejo oziroma ne sodelujejo v procesu učenja.

V sklopu tega programa CMEPIUS izvaja decentralizirane akcije:

- nadaljnja izobraževanja in usposabljanja posameznikov, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih in potekajo v obliki strukturiranih tečajev;
- obiski in izmenjave, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih in potekajo v obliki neformalnega usposabljanja ter udeležbe na evropski konferenci ali seminarju;
- Grundtvig asistenti ponujajo izobraževanje v tujini mentorjem, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih;
- učna partnerstva, ki podpirajo sodelovanje med organizacijami iz najmanj treh različnih držav, ki omogočajo ali izvajajo izobraževanje odraslih;
- Grundtvig delavnice, ki podpirajo izvedbo in udeležbo na evropski delavnici, ki ni vezana na strokovno in poklicno usposabljanje udeležencev;
- pripravljalni obiski kot pomoč organizacijam, ki želijo vzpostaviti Grundtvig učno partnerstvo ali Projekt prostovoljnega dela starejših (CMEPIUS 2018).

3 VSEŽIVLJENJSKO JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

V današnjem času, času hitrih sprememb, je znanje tujih jezikov potrebno zaradi komunikacije. Vsepovsod se srečujemo z različnimi ljudmi, kulturami in jeziki, zato je zelo pomembno, da jih tudi razumemo. Že v otroštvu se lahko otroci učijo tujih jezikov prek različnih televizijskih programov (risani filmi), spleta in različnih knjig. Svoje znanje nadgrajujejo v času osnovne in srednje šole, nekateri tudi v času študija.

Menim, da bi se moral vsak posameznik učiti tuje jezike, saj učenje teh predstavlja vseživljenjski proces, ki bi se moral nadgrajevati skozi življenjsko obdobje posameznika. Učenje tujega jezika je pomembno tako pri iskalcih zaposlitve kot pri ljudeh, ki so že zaposleni in se želijo strokovno izpopolnjevati. Posamezniki naj bi se najhitreje učili s pogovorom, poslušanjem in pisanjem.

Naj poudarim, da pomen znanja tujih jezikov ponuja in odpira več možnosti in priložnosti na zasebnih potovanjih in pri raziskovanjih tujih kultur, poznavanju tuje literature, televizijskih programov ter s tem omogoča osebno rast.

Pri jezikovnem izobraževanju gre za postopno in sistematično pridobivanje znanja tujih jezikov. K tujim jezikom prištevamo vse jezike, ki so v vsakodnevni rabi, vendar niso materni jezik govorcev (Rižnar 2017, 22).

Zorko-Mencin (2003) jezikovno izobraževanje opredeljuje kot »zaokroženo in povezano pridobivanje znanja, spretnosti in veščin, ki so uporabljive v različnih življenjskih in poklicnih situacijah s tujimi govorci.« Zaradi večje mobilnosti, stikov z ljudmi, različnimi kulturami nam znanja in veščine, pridobljene na področju izobraževanja tujih jezikov, omogočajo sporazumevanje in komunikacijo v zasebnem in poslovnem svetu.

Učenje oziroma izobraževanje je človekov spremljevalec, ki ga spremlja na vsakem koraku. Kot vsako učenje in izobraževanje lahko tudi učenje tujih jezikov poteka na različne načine. Izbira primerne načina učenja je odvisna od vsakega posameznika posebej, njegovih potreb in razpoložljivega časa. Pomembno je, da posameznik odkrije najprimernejši način zanj, da mu bo učenje v užitek (Rižnar 2017, 22). Evropska komisija (2018d) na svoji spletni strani navaja naslednje načine za učenje tujih jezikov:

- Samostojno učenje – Posameznik se odloči, kadar želi pridobiti novo znanje na samostojen način. Pri tem načinu lahko izbira med različnimi pripomočki, kot so knjige, učbeniki, slovarji, DVD-ji. V Sloveniji obstaja projekt Organizirano samostojno učenje, ki ga je leta 1993 uvedel Andragoški center Republike Slovenije. V okviru tega projekta se lahko odrasli brezplačno in samostojno učijo v središčih za samostojno učenje po vsej Sloveniji (Vasle 2011).
- Učenje z javnimi občili predstavlja učenje prek raznih jezikovnih tečajev, ki jih ponujajo medijske hiše v obliki televizijskih ali radijskih programov. Ta oblika je po mnenju

večine tako osnovnošolskih kot srednješolskih učiteljev druga najučinkovitejša metoda pridobivanja znanja s področja tujih jezikov (Černilogar 2010, 28).

- Učenje na spletu postaja vedno bolj priljubljen način učenja tujih jezikov zaradi lažjega dostopa in povečanega obsega informacij. Splet ponuja različne spletne strani, kjer najdemo veliko slovarjev različnih jezikov, prevajalnikov besed in besedil ter brezplačnih orodij za izboljšanje tujejezičnega znanja. Prednost tega načina učenja je dostopnost, ki je neodvisna od časa dostopa in lokacije učenca (Vasle 2011).
- Učenje z učiteljem poteka prek neposredne komunikacije učenca in učitelja. Prednost tega načina učenja tujega jezika je v neposredni komunikaciji. Učitelj se lahko prilagodi učencu. Tak način učenja najpogosteje poteka v skupinah. Prednost učenja z učiteljem predstavlja podporno in spodbujajoče okolje. Omenjeni način se uporablja v osnovnih in srednjih šolah. Osnovnošolskim in srednješolskim učiteljem ta metoda predstavlja najučinkovitejši način pridobivanja znanja tujih jezikov (Černilogar 2010, 28).
- Učenje na delovnem mestu in učenje tujega jezika prek komunikacije s tujejezičnim sogovornikom.

Učenje tujih jezikov je največkrat učinkovito, kadar uporabimo kombinacijo vsaj dveh ali več omenjenih metod. Vsakemu posamezniku omogoča, da se lahko samostojno uči doma, s pomočjo raznih pripomočkov in spleta, čeprav del izobraževanja poteka z učitelji (Rižnar 2017, 23–24).

3.1 Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje v Evropski uniji

Evropska unija je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni in združuje 27 držav članic. Skoraj vsaka država ima svoj uradni jezik, kar pomeni, da Evropa predstavlja celino številnih jezikov (Rižnar 2017, 28). Na spletni strani Evropske komisije (2018e) je zapisano, da si EU prizadeva ohraniti in zaščititi jezikovno raznolikost, saj spoštuje kulturne identitete vseh prebivalcev. Spodbuja in si v največji meri prizadeva uveljaviti znanje tujih jezikov, družbeno povezanost različnih kultur oziroma različno govorečih prebivalcev ter jim približati zaposlitvene in študijske priložnosti v drugih državah. Cilj EU je, da bi se vsak prebivalec znal sporazumevati še v dveh tujih jezikih, poleg materinščine (Rižnar 2017, 28).

Na evropski ravni deluje samostojno delovno področje za večjezičnost. Jeziki v EU odražajo veliko vlogo, saj predstavljajo različne kulture in odpirajo vrata do njih, omogočajo medkulturno komunikacijo oziroma sporazumevanje. Znanje jezikov državljanom omogoča študij in zaposlitev v drugi državi, saj je po EU omogočen prost pretok (Komisija Evropskih skupnosti 2007, 3).

EU želi s svojimi ukrepi spodbuditi učenje jezikov in jezikovno raznolikost. Poleg programa Vseživljenjsko učenje izvaja številne dejavnosti za povečanje ozaveščenosti o pomenu jezikovnih spretnosti, s katerimi želi povečati dostop do virov za učenje tujih jezikov (Rižnar

2017, 28–29). Te dejavnosti se izvajajo s projekti, mrežami in drugimi pobudami (Komisija Evropskih skupnosti 2007):

- Večstranski projekti, ki so namenjeni zagotavljanju novih materialov za učenje jezikov, zagotavljanju spletnih tečajev, ozaveščanju o jezikih in dostopnosti virov. Glavne prednosti projektov so povečevanje ozaveščenosti (promocija jezika, informacije za učenje tujih jezikov, lažja dostopnost do sredstev za učenje) ter razvijanje in širjenje izboljšanih gradiv. Večstranski projekti predstavljajo pomembno vlogo pri spodbujanju učenja uradnih evropskih in tujih jezikov. Namena učenja tujih jezikov sta medkulturno razumevanje in spodbujanje mobilnosti na študijskem in delovnem področju (Komisija Evropskih skupnosti 2007).
- Večstranske mreže so namenjene spodbujanju jezikovne politike, širjenju dobrih praks in projektov. Prispevale naj bi k razvoju jezikovnih politik, spodbujale učenje tujih jezikov, podpirale in pospeševale evropsko sodelovanje pri izmenjavi informacij, spodbujale inovacije in širjenje najboljših praks (Komisija Evropskih skupnosti 2007).
- Druge pobude oziroma spremljevalni ukrepi vključujejo promocijo, trženje, oglaševalne, obveščevalne kampanje, konference, študije, statistične kazalnike na področju jezikovnega izobraževanja, jezikovne raznolikosti in jezikovnih projektov (Komisija Evropskih skupnosti 2007).

Svet Evrope (Council of Europe) je bil ustanovljen leta 1949, s sedežem v Strasbourgu v Franciji. Ustanovljen je bil z namenom pospeševanja večje enotnosti med ustanovami (desetih) držav članic. Glavni nameni te organizacije so ščitenje človekovih pravic, vzpostavljanje in utrjevanje demokracije, oblikovanje skupnih stališč in reševanje družbenih težav v Evropi (Ministrstvo za zunanje zadeve 2018).

Svet Evrope na jezikovnem področju deluje predvsem s spremljanjem, opazovanjem in spodbujanjem jezikovne raznolikosti in učenja jezikov. Svet Evrope želi seznaniti ljudi s pomenom jezikov in jezikovnim izobraževanjem, saj tovrstno znanje povečuje medkulturno razumevanje, možnosti za pridobivanje znanja drugih kultur, zaposlitve, študija, s čimer omogoča večjo mobilnost posameznikov. Spodbuja inovacije na področju jezikovnega izobraževanja, pomaga članicam pri oblikovanju ukrepov za razvijanje posameznikove sposobnosti večjezičnega sporazumevanja, pri izvajanju novih tovrstnih programov (Rižnar 2017, 29).

Dejavnosti usklajujeta oddelek za jezikovno politiko (Language Policy Division – LPD v Strasbourgu), ki je odgovoren za načrtovanje, izvajanje pobud v zvezi z jezikovnim izobraževanjem, za spodbujanje večjezičnosti (Ministrstvo za zunanje zadeve 2018) in Center za moderne jezike (European Centre for Modern Languages – ECML v Gradcu), ki je odgovoren za spodbujanje odličnosti in inovacij pri jezikovnem izobraževanju ter omogočanje učinkovitejšega učenja jezikov (Ministrstvo za zunanje zadeve 2018).

Svet Evrope in Evropska unija sta leto 2001 proglasila za Evropsko leto jezikov. Skozi vse leto so potekale pomembne promocijske akcije jezikov in izobraževanja. Namen promocijske akcije v tem letu je bil spodbujanje jezikovnih spretnosti pri posameznikih. Cilji so bili seznaniti ljudi s pomembnostmi jezikovnega znanja v zelo raznoliki in kulturno bogati Evropi, spodbuditi vseživljenjsko učenje jezikov (pri posameznikih) z ustvarjanjem možnosti za jezikovno učenje v vsaki državi članici, uveljavljati večjezičnost državljanov EU. Z namenom, da se akcija promoviranja jezikovnega bogastva Evrope ne bi končala, je Evropski svet 26. september proglasil za evropski dan jezikov. Vsako leto na ta dan v Evropi potekajo številne prireditve, konference, igre, tekmovanja, seminarji in tečaji na temo jezikov (Evropska komisija 2018e).

3.2 Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje v Sloveniji

Izobraževanje na področju tujih jezikov se v zadnjem desetletju hitro razvija zaradi številnih globalnih sprememb v svetu. Znanje tujih jezikov za posameznika in organizacijo predstavlja veliko konkurenčno prednost, saj omogoča globalno komuniciranje (Zorko-Mencin 2003).

»Znanje jezikov je hkrati simbolna in praktična vrednota, ki mora biti dostopna vsakomur ne glede na kulturo, izobrazbeno ali premoženjsko ozadje. Zato Republika Slovenija skrbi za jezikovno izobraževanje vseh svojih državljanov in prebivalcev pa tudi Slovencev po svetu in tujcev, ki prihajajo v stik s slovenskim jezikovnim prostorom, na več ravneh« (ReNPJP 14–18) (Uradni list RS, št. 62/13).

V okviru uresničevanja temeljnih človekovih pravic, kjer je poudarjena pravica posameznika do rabe lastnega jezika in povezovanja v jezikovne skupnosti, mora slovenska jezikovna politika z nacionalnim programom jezikovne politike poskrbeti, da bo slovenščina ostala prevladujoča prostovoljna izbira v obsežni zasebni in javni rabi. Hkrati je treba upoštevati tudi ljudi, ki imajo drug materni jezik, to so pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti, priseljenci in vsi, ki želijo priti v stik s slovenskim jezikom, bodisi znotraj bodisi zunaj meja Republike Slovenije. Državni organi so nosilci jezikovne politike v Republiki Sloveniji (ReNPJP 14–18) (Uradni list RS, št. 62/13).

Jezikovna politika v okviru izobraževanja skrbi za kakovosten pouk slovenščine kot prvega jezika na območju Slovenije in njegovo dostopnost izven meja. Pri tem upošteva posebne potrebe otrok in mladih priseljencev, ki jim je slovenščina drugi ali tuji jezik, in govorcev s posebnimi potrebami. V občinah, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, skrbi za kakovostno izobraževanje v njihovem maternem jeziku, prav tako skrbi za uporabo in razvoj jezika romske skupnosti (ReNPJP 14–18) (Uradni list RS, št. 62/13).

Leta 2015 je Vlada Republike Slovenije izdala Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje. »Delovna skupina je podrobno preučila posamezna področja jezikovnega izobraževanja v

Republiki Sloveniji, ugotovila razvojne potrebe ter na podlagi tega določila prednostne cilje, ustrezne dejavnosti na njihovo uresničitev in predvidene učinke« (Vlada RS, 2015).

4 EVROPSKE SPODBUDE ZA VSEŽIVLJENJSKO JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

4.1 Vseživljenjsko učenje in izobraževanje do leta 2020

Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (v nadaljevanju ReNPIO 13–20) zajema izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost. Pri pridobivanju javnopravne izobrazbe se omejuje na douniverzitetno izobraževanje, tj. izobraževanje odraslih po programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega in višjega strokovnega izobraževanja (ReNPIO 13–20) (Uradni list RS, št. 90/13).

ReNPIO 13–20 je strateški razvojni dokument, s katerim Državni zbor RS določa javni interes na področju izobraževanja odraslih. ReNPIO 13–20 opredeljuje nacionalno izobraževalno politiko izobraževanja odraslih, hkrati pa je podlaga za konkretno izobraževanje odraslih (v nadaljevanju LPIO), ki ga za vsako posamezno leto sprejema Vlada RS. Predstavlja instrument systemskega urejanja v izobraževanju odraslih in na strateški ravni pomembno dopolnjuje Zakon o izobraževanju odraslih.

Uresničevanje ReNPIO 13–20 je v pristojnosti resornih ministrstev, ki so odgovorna za izobraževanje odraslih in so jim za ta namen dodeljena tudi nacionalna sredstva, dopolnjena s sredstvi iz Evropskega socialnega sklada. Nosilni ministrstvi sta ministrstvo, pristojno za izobraževanje in zagotavljanje javnih sredstev, ter ministrstvo za izobraževanje in delo. Sem spadajo še druga ministrstva, kot so:

- Ministrstvo za zdravje (v nadaljevanju MZ),
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (v nadaljevanju MKO),
- Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanje MK),
- Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ).

Prednostne naloge (ReNPIO 13–20) (Uradni list RS, št. 90/13):

- povečanje deleža prebivalstva z dokončano štiriletno srednjo šolo;
- spodbujanje odraslih brez končane osnovne šole, da bi se vključili v osnovnošolsko izobraževanje ali programe nižjega poklicnega izobraževanja ali programe za pridobivanje ključnih oziroma poklicnih zmožnosti;
- ugotavljanje in priznavanje znanj, pridobljenih po neformalni poti;
- pridobivanje splošnih znanj za dvig splošne izobraženosti;
- ozaveščanje o pomenu in usposabljanju za udejanjanje načel trajnostnega razvoja;
- pridobivanje ključnih in poklicnih zmožnosti za nova delovna mesta in potrebe dela ter za povečanje usklajenosti ponudbe delovne sile s povpraševanjem na trgu znanja;
- povečanje izkoriščenosti medpodjetniških izobraževalnih centrov (MIC) za usposabljanje in pridobivanje poklicnih zmožnosti zaposlenih in brezposelnih;

- sofinanciranje možnosti za ponovno vključitev in dokončanje izobraževanja;
- izvajanje motivacijskih programov informativne in svetovalne dejavnosti, skupaj s poklicno orientacijo (ReNPIO 13–20) (Uradni list RS, št. 90/13).

Ciljne skupine, ki jih opredeljuje strateški dokument, so brezposelni, starejši od 50 let, ki imajo osnovnošolsko izobrazbo, zaposleni, starejši od 40 let, z dokončano poklicno šolo ali pomanjkanjem poklicnih zmožnosti, mladi z nedokončano stopnjo izobrazbe in manj izobraženi ter druge skupine, kot so Romi, priseljenci, invalidi, obsojenci idr.

Dolgoročni cilji (ReNPIO 13–20) (Uradni list RS, št. 90/13):

- zagotavljati kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja odraslih, vključno z razvojem odličnosti in privlačnosti na vseh stopnjah;
- zagotavljati razvoj in ustaljeno delovanje podpornih dejavnosti za nemoteno delovanje vseh deležnikov v vseh procesih izobraževanja odraslih;
- omogočati vsem odraslim polno uresničitev njihovega človeškega potenciala, povezovanje osebnih izkušenj s širšimi družbenimi, ekonomskimi, kulturnimi in okoljskimi dejavniki;
- spodbujati ljudi k delovanju, premisleku in ustreznemu odzivanju na socialne, politične, gospodarske, kulturne in tehnološke izzive ter h graditvi skupnosti po načelu trajnostnega razvoja;
- spodbujati pridobivanje temeljnih in poklicnih zmožnosti za nova delovna mesta;
- krepiti ukrepe za vrnitev mlajših odraslih, ki zgodaj opustijo šolanje, v izobraževanje;
- zagotoviti pogoje za doseganje in priznavanje standardov znanja;
- na nacionalni ravni spodbujati, ugotavljati in priznavati znanja, pridobljena po formalni in neformalni poti;
- zagotavljati strokovni razvoj strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih;
- zagotavljati podporno okolje za izobraževanje in učenje odraslih v vseh življenjskih obdobjih ter razvijati strategije načrtovanja in razvoja kariere v povezavi s potrebami trga dela in osebnega razvoja;
- povečevati možnosti za učno mobilnost v Evropi in po svetu;
- zagotoviti boljšo usklajenost deležnikov v sistemu izobraževanja odraslih ter večjo učinkovitost pri izkoriščanju kadrovske in denarne vire;
- sistemsko urediti stabilno javno financiranje izobraževanja odraslih, ki vključuje vzpostavitev javne mreže programov in dejavnosti, z upoštevanjem potreb ranljivih in izobrazbeno prikrajšanih skupin;
- spodbujati delovanje in izkoriščanje potencialov nevladnih organizacij (ReNPIO 13–20, poglavje 4, točka 5).

Za skladnost s temi cilji so v ReNPIO 13–20 podrobneje opredeljena prednostna področja z usmeritvami in operativnimi cilji, razčlenjene dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja ter predviden celotni obseg javnih sredstev (ReNPIO 13–20, poglavje 4, točka 5).

ReNPIO opredeljuje tri prednostna področja, ki zagotavljajo uravnoteženo izobraževanje odraslih za razvoj socialnega (družbena povezanost, dejavno državljanstvo, medkulturni dialog), kulturnega (osebnostni razvoj, razvoj vrednot) in človeškega (potrebe trga dela) kapitala. Ta prednostna področja so splošno izobraževanje odraslih, izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih in usposabljanje in izobraževanje za potrebe delavcev (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2).

4.1.1 Prvo prednostno področje: splošno izobraževanje odraslih

Na področju splošnega izobraževanja odraslih je poudarek *predvsem* na:

- pridobivanju temeljnih zmožnosti, predvsem dvigovanju ravni pismenosti (bralne, matematične in dokumentacijske);
- razširitvi ponudbe kakovostnih oblik splošnega izobraževanja;
- programih za osipnike in tiste, ki opustijo šolanje;
- širitvi preventivnih programov s področja zdravstva;
- programih s področja kulture, kulturno-umetnostne vzgoje, kulturnih in ustvarjalnih programih;
- programih aktivnega državljanstva;
- povečanju digitalne pismenosti in vključenosti v informacijsko družbo;
- povečanju socialne vključenosti;
- spodbujanju medgeneracijskega učenja in sožitja (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.1.).

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegajo z novimi oziroma prenovljenimi programi splošnega izobraževanja, z medgeneracijskim sodelovanjem in vključevanjem nevladnih organizacij ter novimi oblikami sodelovanja, kot je na primer skupnostno učenje (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.1.).

Operativni cilji

Načrtna vlaganja v področje splošnega izobraževanja lahko posredno in z ustrezno razvitimi podpornimi dejavnostmi največ prispevajo k premeščanju družbenih, medgeneracijskih in prostorskih razlik, socialni vključenosti, dejavnemu državljanstvu, kulturni pismenosti in strpnosti do drugačnosti, dolgoročno pa prispevajo tudi k dvigovanju izobrazbene ravni prebivalstva, trajnostni potrošnji in proizvodnji ter večji pravičnosti v izobraževalnem sistemu (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.1.).

4.1.2 Drugo prednostno področje: izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih

Pri izobraževanju za dvig izobrazbene ravni odraslih je poudarek predvsem na:

- povečanju vključevanja odraslih z nedokončano osnovno šolo v program za dokončanje osnovnošolske izobrazbe, v program nižjega poklicnega izobraževanja ali v programe za pridobitev poklicnih kvalifikacij;
- spodbujanju nadgrajevanja poklicne izobrazbe;
- povečanju deleža odraslih z dokončano štiriletno srednjo šolo in višjo strokovno izobrazbo;
- prekvalifikaciji zaradi razvojnih, organizacijskih ali zdravstvenih razlogov;
- ugotavljanju in praznovanju različno pridobljenih znanj (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.2.).

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegajo z:

- vpeljavo ukrepov za dokončanje osnovne šole za odrasle in nižjega poklicnega izobraževanja;
- spodbujanjem ugotavljanja in poznavanja znanja, pridobljenega po formalni in neformalni poti;
- odpiranjem možnosti sofinanciranja izobraževanja za pridobitev štiriletne srednješolske in višješolske izobrazbe s poudarkom na deficitnih področjih;
- razvijanjem e-izobraževanja;
- razvijanjem različnih oblik mobilnega učenja (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.2.).

Osnovna šola

57. člen Ustave RS zagotavlja pravico do osnovne šole. Ta dokument opredeljuje dve starostni skupini udeležencev, in sicer od 15 do 24 let in odrasle od 25 do 64 let (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.2.1). Način uresničevanja tega cilja je prilagojen potrebam in objektivnim okoliščinam. Udeležencem se za doseganje standarda znanja na ravni osnovne šole omogočijo različne poti, kot so samoizobraževanje, izpitni sistem, e-izobraževanje, ugotavljanje in potrjevanje znanja, pridobivanje in priznavanje znanja po delih v različnih javno veljavnih programih, s čimer se bo povečala uspešnost udeležencev. Pri tem je poostren tudi nadzor nad izkoriščanjem statusa odraslega udeleženca (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.2.1).

Srednja šola

Za doseganje standardov znanja se bodo pospešeno razvijale različne poti, kot so samoizobraževanje, izpitni sistem, e-izobraževanje, ugotavljanje in priznavanje znanj, kombinacija z drugimi javno veljavnimi programi). Prav tako se bodo proučili in uvedli

primerni ukrepi za zmanjšanje opuščanja izobraževanja v srednješolskem izobraževanju odraslih (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.2.1).

4.1.3 Tretje prednostno področje: usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela

Na področju usposabljanja in izobraževanja za potrebe dela je poudarek na:

- razvoju in izvajanju izobraževalnih programov in dejavnosti, ki bodo prilagojene razvojnim potrebam trga dela, ter povezovanju teh programov s programi za razvoj temeljnih zmožnosti;
- ukrepih aktivne politike zaposlovanja (APZ), ki bodo težave brezposelnosti reševali s spodbujanjem praktičnega in neformalnega usposabljanja, usposabljanja s pomočjo registriranih izvajalcev, izvajanja vseživljenjske karijerne orientacije in pridobivanja temeljnih oziroma poklicnih zmožnosti;
- podpornih dejavnostih s poudarkom na svetovanju, informiranju in kakovosti (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.3.).

Na tretjem prednostnem področju bodo ciljne skupine predvsem zaposleni, ki so manj izobraženi, brezposelni, mladi in starejši od 50 let.

Operativni cilji:

- spodbujanje neformalnega in formalnega izobraževanja zaradi povečanja zaposlitvenih možnosti, s pridobitvijo ključnih in poklicnih zmožnosti za vstop na trg dela ter uspešen razvoj kariere ter s pridobitvijo višje ravni izobrazbe;
- usposabljanje odraslih s pomočjo registriranih izvajalcev usposabljanja;
- izvajanje splošnih in posebnih oblik izpopolnjevanja, s katerim se širijo in poglobljajo že obstoječe znanje, spretnosti in zmožnosti posameznika;
- izvajanje vseživljenjske karijerne orientacije za brezposelne in neaktivne, zaposlene in delodajalce;
- povezovanje šol z gospodarstvom;
- krepitev vloge medpodjetniških izobraževalnih centrov (MIC) pri izvajanju programov usposabljanja za zaposlene in brezposelne (ReNPIO 13–20, poglavje 5, točka 2.3.).

4.2 Jezikovno izobraževanje do leta 2020

Državni zbor je na seji dne 15. 7. 2013 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (v nadaljevanju ReNPJP 14–18). Jezikovno izobraževanje oziroma učenje je kompleksno področje jezikovne politike.

Splošni cilji in ukrepi na področju jezikovnega izobraževanja:

- uskladitev dejavnosti jezikovnega izobraževanja na vseh ravneh – opredeliti se morajo dejavnosti na vseh zadevnih področjih, glede na tip govorcev, raven šolanja, jezike in družbene potrebe;
- zmožnost govorcev slovenščine za uporabo jezikovnih priročnikov in jezikovnih tehnologij – usposobiti govorce za učinkovito sporazumevanje v slovenskem jeziku, pozitiven odnos do jezika ter izobraževanje za delo z jezikovnimi priročniki in viri;
- ozaveščenost o različnosti sporazumevalnih potreb in načinov sporazumevanja – sprejemljivost različnih oblik sporazumevanja;
- večjezikovna in medkulturna ozaveščenost – priprava dodatnih učnih vsebin in gradiv s področja večjezičnosti in medkulturne komunikacije;
- spremljanje jezikovnega stanja – spremljanje bralne in funkcionalne pismenosti ter spodbujanje raziskav o slabostih, prednostih in izzivih jezikovne politike (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.2).

Poleg ciljev in ukrepov, ki jih predvideva Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje, pa se uveljavijo tudi:

- razvijanje in izpopolnjevanje jezikovne zmožnosti govorcev kot prvega jezika in njihovo usposabljanje za učinkovito sporazumevanje;
- razumljiv uradovalni jezik in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti javnih uslužbencev (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.3.1).

Predvidena učinka za oba cilja sta:

- usklajeno in učinkovitejše načrtovanje, razvijanje in izvajanje jezikovne in izobraževalnih politik;
- razumljiv uradovalni jezik in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti javnih uslužbencev (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.3.1).

Po nacionalnem programu za jezikovno politiko 14–18 imajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti pravico do enakopravne, javne, zasebne rabe svojega jezika na območjih občin, v katerih živijo. Na tem področju je cilj zagotoviti pogoje za učinkovito jezikovno in družbeno integracijo govorcev manjšinskih jezikov. Predvideni učinki so usklajeno načrtovanje, razvijanje in izvajanje jezikovnih izobraževalnih politik, povečanje števila jezikovno usposobljenih javnih uslužbencev, ustrezna medijska prisotnost jezikov avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti in priseljencev, ozaveščenost o obstoju njihovih jezikov (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.5).

Tuji jeziki

Načrtovanje politike tujejezičnega izobraževanja postaja vse pomembnejše, vendar trenutno stanje v RS izkazuje neuskklajenost in pomanjkanje enotnih usmeritev na ravni države (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.6).

Slovenska jezikovna politika zato predvideva, da se v Akcijskem načrtu za jezikovno izobraževanje tej problematiki posveti poseben poudarek in da se oblikuje enotna politika poučevanja tujih jezikov v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.6).

Cilja sta zagotavljanje kakovosti in optimizacija poučevanja ter učenja tujih jezikov. Predvideni učinki za oba cilja so:

- usposabljanje ravnateljev in učiteljev za sprejemanje strokovno ustreznih odločitev v zvezi z načrtovanjem in izvajanjem (tuje)jezikovnega izobraževanja;
- spodbujanje in uvajanje inovativnih pristopov k učenju in poučevanju jezikov;
- spodbujanje povezovanja učiteljev tujih jezikov in učiteljev materinščine na ravni šoli;
- spodbujanje stalnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev na jezikovnem in didaktičnem področju;
- usposabljanje učiteljev slovenščine na področju tujih jezikov in učiteljev tujih jezikov na področju slovenščine;
- certificiranje pridobljenih učiteljevih zmožnosti (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.6).

Jezikovna ureditev visokega šolstva in znanosti

V zvezi z rabo jezika v visokem šolstvu in znanosti želijo zagotoviti učinkovito jezikovno ureditev ter izboljšati položaj slovenščine na obeh področjih. To želijo doseči z izmenjavo študentov ter pridobivanjem tujih študentov in z izmenjavo profesorjev ter z možnostjo dolgoročnega zaposlovanja tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih univerzah (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.8).

Izhodišče ukrepov v resoluciji je domneva, da slovenske univerze in Republika Slovenija želijo ohraniti in nadalje razvijati slovenščino kot učni jezik visokošolskega izobraževanja in jezik znanosti, hkrati pa si želijo zagotoviti nemoteno mednarodno razsežnost svojega delovanja in mednarodno konkurenčnost (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.8).

Cilji so:

- omogočanje prostega pretoka študentov in profesorjev;
- ohranitev statusa slovenščine kot uradnega in učnega jezika visokega šolstva;
- razvijanje sporazumevalne zmožnosti v strokovnem jeziku;
- izboljšanje položaja slovenščine kot jezika znanosti (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.1.8).

Slovenščina kot uradni jezik EU

Slovenščina je z vključitvijo med uradne jezike EU pridobila večjo mednarodno težo na simbolni ravni, predvsem pa veliko operativnih možnosti za sodelovanje pri raziskovanju in uporabi jezikov v skupnosti s 24 uradnimi jeziki (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.4.).

Glavni cilji so podpora države pri uporabi slovenščine kot uradnega jezika Evropske unije in promocija slovenskega jezika in kulture v EU. S tem želijo izboljšati položaj slovenščine v okviru Evropske unije in večjo prepoznavnost slovenske literarne ustvarjalnosti v okviru EU (ReNPJP 14–18, poglavje 2, točka 2.4.).

4.3 Evropski javni razpisi za pridobivanje sredstev, namenjenih organizaciji in izvedbi programov vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja

Evropska unija je ob ustanovitvi programa Vseživljenjsko učenje vzpostavila tudi Evropski socialni sklad, ki je glavni finančni vir strategije za povečanje zaposlovanja, boljših delovnih mest in boljših zaposlitvenih možnosti. Deluje z vlaganjem v delavce, mlade in vse tiste, ki iščejo zaposlitev. Evropski socialni sklad ni zaposlitvena agencija, temveč sklad za financiranje projektov, ki s svojimi dejavnostmi pripomorejo k povečanju zaposljivosti in zmanjšanju deleža brezposelnosti na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. V obdobju 2014–2020 bo Evropski socialni sklad za izboljšanje možnosti zaposlovanja vložil več kot 86 milijard evrov. Poseben poudarek bo na naslednjih petih področjih (Evropska komisija 2018a):

- zaposlovanje (30 milijard evrov),
- izobraževanje (26 milijard evrov),
- socialna vključenost (21,3 milijarde evrov),
- ustanovna zmogljivost (3,6 milijarde evrov) in
- posebno področje za zaposlovanje mladih (3,2 milijarde evrov).

Poleg sredstev Evropskega socialnega sklada so za sofinanciranje programov vseživljenjskega učenja in izobraževanja na področju jezikov na voljo tudi drugi skladi (EU Skladi 2018a):

- Obzorje 2020 – je okvirni program, ki podpira razvoj dejavnosti od ideje do izvedbe. V sklopu programa je področje za usposabljanje in poklicni razvoj Ukrepi Marie Skłodowske-Curie, ki nudi sofinanciranje v vrednosti 6,16 milijona evrov;
- Konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME – Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) – je program, ki zagotavlja podporo podjetjem, omogoča dostop do financiranja in tujih trgov ter boljše pogoje za ustanovitev in rast podjetja. Njegov proračun znaša 2,3 milijarde evrov;
- Ustvarjalna Evropa – je program, ki s proračunom v višini 1,54 milijarde evrov podpira kulturni in ustvarjalni sektor za delovanje na mednarodnem področju;

- Program za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI – Employment and Social Innovation) – s proračunom 919 milijonov evrov spodbuja kakovostno in trajnostno zaposlovanje, zagotavlja ustrezno socialno zaščito ter izboljšuje delovne pogoje;
- Erasmus+ – je program, ki ima za obdobje 2014–2020 na voljo 14,7 milijarde evrov. Podpira izobraževanje, usposabljanje ter pobude na področju mladih in športa.

Skladi se izvajajo predvsem na nacionalnih in regionalnih ravneh. Do sredstev so upravičeni (EU Skladi 2018b):

- mladi – mladi do 29. leta starosti, študenti, iskalci prve zaposlitve, študenti vzgoje in izobraževanja, mladi podjetniki;
- mala in srednja podjetja – podjetja v vseh fazah razvoja, podjetja z raziskovalnimi oddelki, zasebne ustanove, start-up podjetja, socialna podjetja;
- delodajalci – samostojni podjetniki, lastniki malih in srednjih podjetij, kadrovske direktorji večjih podjetij;
- zaposleni in brezposelni – zaposlene osebe, starejše od 45 let, zaposlene osebe z nizko izobrazbo, starejši delavci od 55 let, brezposelni;
- nevladne organizacije – ustvarjalne organizacije, socialni partnerji, izobraževalni NVO;
- raziskovalne, javne in druge ustanove – univerze, visokošolski zavodi, šole, raziskovalne in razvojne organizacije, nacionalne, regionalne in lokalne oblasti, inkubatorji in druge ustanove.

EU le delno financira projekte, kar pomeni, da morajo prijavitelji na razpise tudi sami zagotoviti del sredstev za kritje stroškov projekta. Poleg tega morajo prijavitelji projekta paziti na pravilo o neprofitnosti, saj nepovratna sredstva ne smejo ustvarjati dobička. Financiranje je upravičeno le za stroške, ki nastanejo po datumu začetka projekta, ki je določen v sporazumu o nepovratnih sredstvih. Upravičencu se lahko dodelijo le enkratna nepovratna sredstva. Vsi projekti morajo zagotoviti dodano vrednost na ravni EU, biti inovativni ter predlagati izvirne rešitve in metodologije ter delovati skladno s cilji Strategije Evrope (EU Skladi 2018a).

5 ANALIZA ANKET

Cilj ankete je na osnovi rezultatov ugotoviti, kako dobro ljudje poznajo programe vseživljenjskega učenja oziroma izobraževanja, kako pomembni so takšni programi za anketirane ter kako pomembna sta jezikovno izobraževanje in znanje tujih jezikov.

Anketni vprašalnik vsebuje 12 vprašanj in demografske podatke anketirancev (spol, starost, izobrazba). Pri nekaterih vprašanjih so imeli anketiranci na razpolago več možnih odgovorov in so lahko obkrožili enega ali več odgovorov. Večina vprašanj je ponujala alternativni odgovor (da, ne). Pri zadnjem vprašanju so anketirani napisali svoja mnenja in predloge glede vseživljenjskega učenja.

6 DEMOGRAFSKI PODATKI

Spol

Preglednica 1: Spol

	Spol	Število	Odstotek
Moški		30	38 %
Ženski		48	62 %
Skupaj		78	100 %

Anketni vprašalnik je izpolnilo 78 anketirancev, od tega 30 moških, kar predstavlja 38 % in 48 žensk, kar predstavlja 62 % vseh anketirancev.

Starost

Preglednica 2: Starost

	Število	Odstotek
Do 24 let	8	10 %
25–34 let	31	40 %
35–45 let	26	33 %
46–60 let	9	12 %
Od 60 let naprej	4	5 %
Skupaj	78	100 %

Izmed vseh 78 anketiranih jih je bilo 31, ki so bili stari od 25 do 34 let, kar predstavlja 40 %, 26 anketiranih je bilo starih od 35 do 45 let, kar predstavlja 33 %, najmanj anketiranih pa je bilo starih od 60 let naprej, in sicer samo 4, kar predstavlja 5 %.

Izobrazba

Preglednica 3: Izobrazba

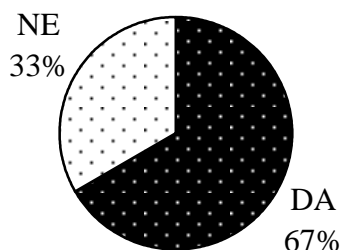
	Število	Odstotek
Osnovnošolska	8	10 %
Poklicna ali srednješolska	23	29 %
Višja in visokošolska	37	47 %
Drugo	10	13 %
Skupaj	78	100 %

Iz preglednice 3 je razviden podatek o izobrazbi anketiranih. 37 anketiranih je doseglo višjo ali visoko izobrazbo, kar predstavlja 47 %, 29 % ali 23 anketiranih je imelo dokončano poklicno ali srednješolsko izobrazbo, najmanj anketiranih pa je imelo osnovnošolsko izobrazbo, in sicer 8 anketiranih, kar predstavlja 10 %. Pri ponujenem odgovoru drugo so anketirani navedli, da so dosegli univerzitetno izobrazbo (5 anketirancev), magisterij (3 anketiranci) in doktorat (1 anketiranec).

1. Ali poznate programe vseživljenjskega učenja?

Preglednica 4: Ali poznate programe vseživljenjskega učenja?

	Število	Odstotek
DA	52	67 %
NE	26	33 %
Skupaj	78	100 %

Slika 1: Delež poznavalcev programov vseživljenjskega učenja

Vseživljenjsko učenje je razvoj človeških zmožnosti z nenehnim podpiranjem, ki spodbuja posameznike in jim daje moč, da si pridobljeno znanje, vrednote, spretnost in razumevanje, ki jih bodo potrebovali vse življenje in jih uporabljali z zaupanjem, ustvarjalnostjo in veseljem v vseh vlogah, okoliščinah in okoljih (Longworth 1995).

Na vprašanje »Ali poznate programe vseživljenjskega učenja?« so odgovorili vsi anketirani. 52 anketiranih, kar predstavlja 67 %, je odgovorilo, da pozna te programe, ostalih 26, kar predstavlja 33 %, pa je odgovorilo, da ne poznajo teh programov. Anketirani, ki so na vprašanje odgovorili z DA, so navedli tudi, katere programe poznajo:

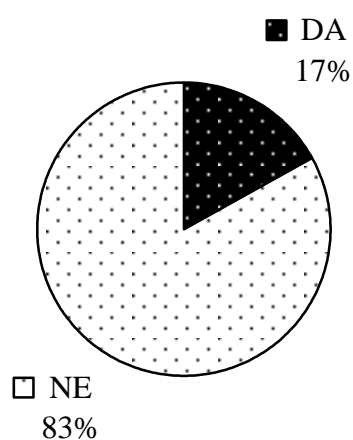
- Erasmus – visokošolsko izobraževanje (52 anketiranih);
- Leonardi da Vinci – poklicno in strokovno izobraževanje (18 anketiranih);
- Comenius – šolsko izobraževanje (17 anketiranih);
- Grundtvig – izobraževanje odraslih (9 anketiranih).

Presenetljiv je podatek, da program Erasmus – visokošolsko izobraževanje poznajo vsi anketirani, ki so na vprašanje odgovorili z DA.

2. Ali ste bili kdaj udeleženi v katerih izmed njih?

Preglednica 5: Ali ste bili kdaj udeleženi v katerih izmed njih?

	Število	Odstotek
DA	13	17 %
NE	65	83 %
Skupaj	78	100 %

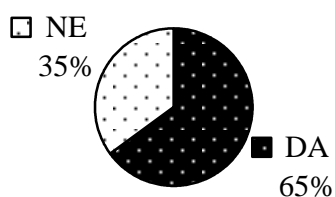
Slika 2: Delež udeležencev programov vseživljenjskega učenja

Na vprašanje »Ali ste bili udeleženi v katerih izmed teh programov?« je 65 anketiranih, kar predstavlja 83 %, odgovorilo, da se programov ni še udeležilo, le 17 %, kar predstavlja 13 anketiranih, pa se je teh programov že udeležilo.

3. Ali veste, komu so namenjeni programi vseživljenjskega izobraževanja?

Preglednica 6: Ali veste, komu je namenjeno vseživljenjsko izobraževanje?

	Število	Odstotek
DA	51	65 %
NE	27	35 %
Skupaj	78	100 %

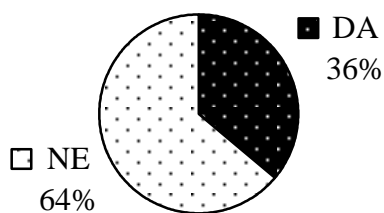
Slika 3: Koliko % pozna komu so programi vseživljenjskega učenja namenjeni

Na vprašanje »Ali veste, komu so namenjeni programi vseživljenjskega učenja?« so odgovorili vsi anketirani. 51 anketiranih, kar predstavlja 65 %, je odgovorilo, da vejo, komu so namenjeni programi, ostalih 27 anketiranih, kar predstavlja 35 %, pa, da tega ne vejo.

4. Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?

Preglednica 7: Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?

	Število	Odstotek
DA	28	36 %
NE	50	64 %
Skupaj	78	100 %

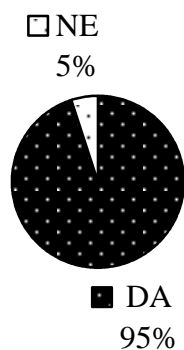
Slika 4: Brezplačnost programov

Na vprašanje »Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?« so odgovorili vsi anketirani, od tega je 50 anketiranih, kar predstavlja 64 %, odgovorilo, da informacij o brezplačnem izobraževanju ne poznajo, medtem ko jih ostalih 28, kar predstavlja 36 %, ve, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni.

5. Ali menite, da je učenje tujih jezikov pomembno?

Preglednica 8: Pomembnost tujih jezikov

	Število	Odstotek
DA	74	95 %
NE	4	5 %
Skupaj	78	100 %

Slika 5: Pomembnost tujih jezikov

Znanje tujih jezikov pomembno na številnih področjih človekovega življenja. Predvsem v službi pri opravljanju poklica, nadaljnjem študiju, krepitvi medosebnih in medkulturnih vezi ter narodne identitete, zasebnih potovanjih in preživljanju prostega časa.

Na vprašanje pomembnosti poznavanja tujih jezikov so odgovorili vsi anketirani. Večina, 95 %, je odgovorila, da se jim zdi znanje tujih jezikov pomembno, le 5 %, kar predstavlja štiri anketirane, pa jih meni, da je kaj drugega bolj pomembno od znanja tujih jezikov.

6. Zakaj menite, da je učenje tujega jezika pomembno?

Preglednica 9: Zakaj je znanje tujih jezikov pomembno?

	Število	Odstotek
Tuji jeziki omogočajo odkrivanje novih kultur	59	22 %
Učenje tujih jezikov ohranja in spodbuja naše možgane	51	19 %
Znanje tujega jezika lahko vzpostavi nova prijateljstva in druga razmerja	60	22 %
Znanje tujega jezika odpre možnosti zaposlitve v tujini	62	23 %
Z učenjem tujega jezika lahko izboljšamo znanje svojega maternega jezika	12	4 %
Znanje tujega jezika je zabavno	26	9 %
Nič od navedenega	4	1 %
Drugo:	0	0 %
Skupaj		100 %

Vsi se lahko strinjamo, da je jezik pomemben, saj v naši vsakodnevni komunikaciji nastopa v več oblikah, od navadnega pogovora do neme govorice naših teles.

Ko pride do teme tujih jezikov, pa se nam porajajo različna vprašanja, od tega, ali ni dovolj, da poleg maternega jezika znamo še angleščino, do vprašanja, zakaj se sploh učiti tujega jezika (ki ni angleščina).

Na vprašanje »Zakaj menite, da je učenje tujega jezika pomembno?« so odgovorili vsi anketiranci. Ker je bilo ponujenih več možnih odgovorov, se je za to odločilo kar nekaj anketirancev.

Največ anketiranih, 23 %, je odgovorilo, da znanje tujega jezika odpre možnosti zaposlitve v tujini. Veliko tujih držav ponuja zanimive, in včasih boljše, priložnosti za delo. V primeru, da se odločimo za delo v neki državi, nam znanje jezika močno poveča možnosti zaposlitve.

Drugi najpogostejši razlagi, zakaj je učenje tujega jezika pomembno, si delita dve trditvi, in sicer po 22 % anketiranih meni, da znanje tujih jezikov omogoča odkrivanje novih kultur in da znanje tujih jezikov vzpostavi nova prijateljstva in druga razmerja.

Tuji jeziki omogočajo odkrivanje novih kultur. Učenje jezika nekega kraja nas z zgodovino in kulturo tega kraja poveže na drugačen, bolj avtentičen način, saj poezijo, filme, glasbo, gledališče razumemo na drugačen, bolj poglobljen način. Trditev, da znanje tujega jezika vzpostavi nova prijateljstva in druga razmerja, pomeni, da je jezik tesno povezan z izkušnjami, čustvi, spomini, zato se lahko lažje povežemo z nekom, če govorimo njegov materni jezik, tak odnos pa je tudi bolj pristen.

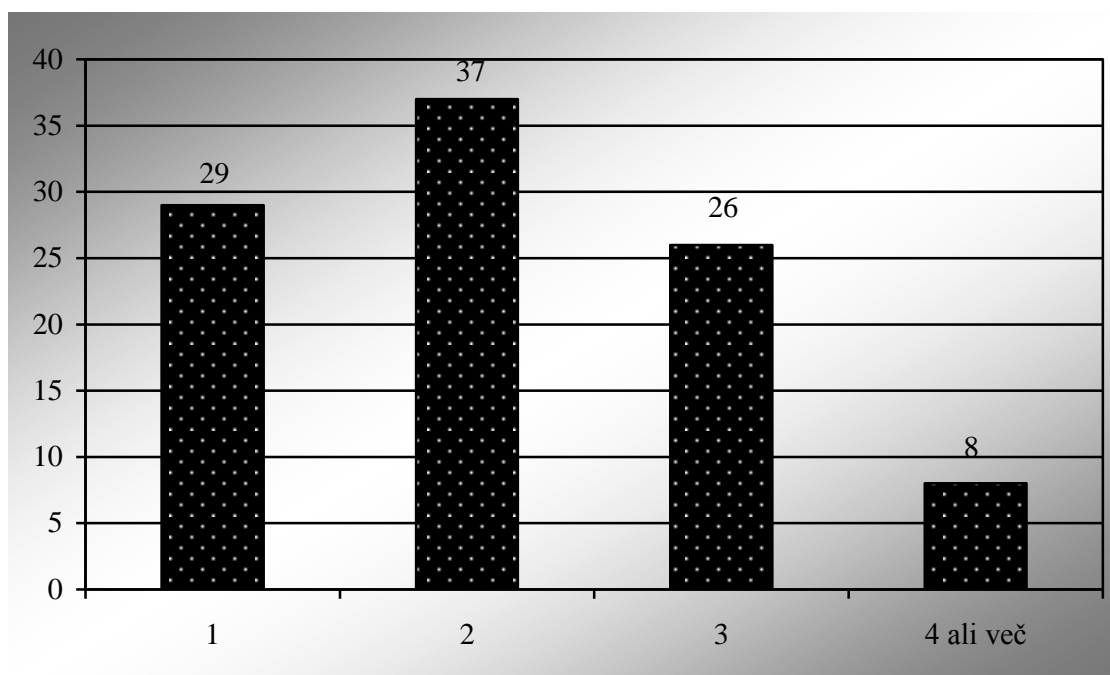
19 % anketiranih meni, da učenje tujih jezikov ohranja in spodbuja naše možgane. Z učenjem tujih jezikov izboljšujemo spomin ter številne druge možganske funkcije.

9 % anketiranih se strinja s trditvijo, da si lahko z učenjem tujega jezika izboljšamo znanje svojega maternega jezika, saj so jeziki med seboj povezani bolj, kot se zavedamo, in z učenjem tujega jezika lahko izboljšamo tiste dele maternega jezika, ki jih imamo za samoumevne in jim ne posvečamo veliko pozornosti – slovnica. Ne nazadnje pa je učenje tujih jezikov preprosto zabavno; tako menijo 4 % anketiranih.

7. Koliko tujih jezikov govorite?

Preglednica 10: Koliko tujih jezikov govorite?

	Število	Odstotek
1	23	29 %
2	29	37 %
3	20	26 %
4 ali več	6	8 %
Skupaj	78	100 %

Slika 6: Število jezikov, ki jih govorijo anketirani

Večjezičnost (Evropska komisija 2018e) pomeni sposobnost posameznika uporabe različnih jezikov in sobivanja različnih jezikovnih skupnosti na enem zemljepisnem območju. Zaželeno formula znanja jezikov se glasi »eden plus dva« – vsak Evropejec naj bi obvladal svoj materni jezik in dva tuja jezika.

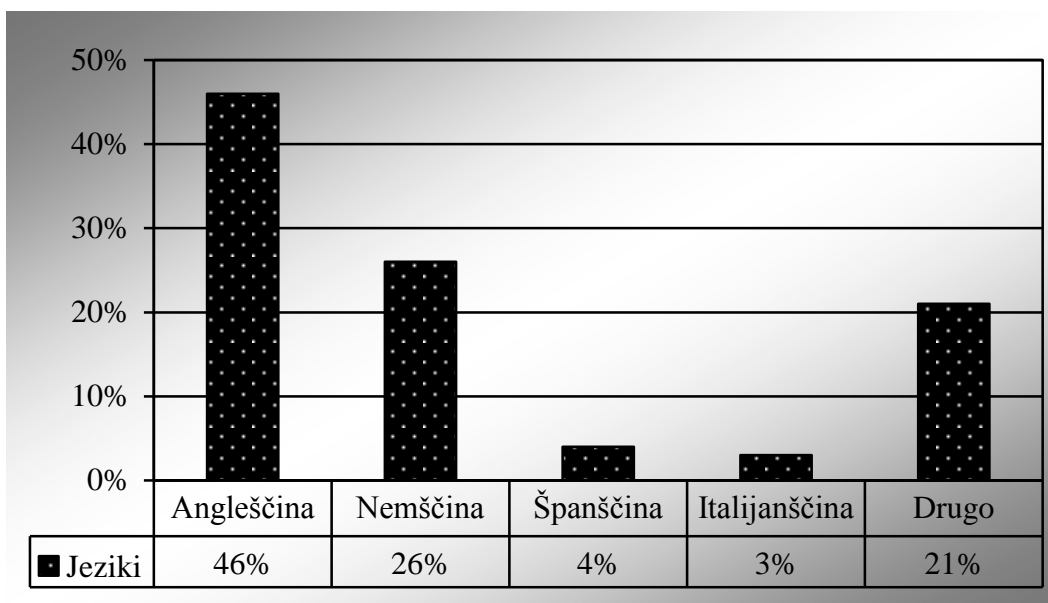
Na vprašanje »Koliko tujih jezikov govorite?« so odgovorili vsi anketirani. Največ anketiranih, 37 %, kar pomeni 29 anketiranih, govori dva tuja jezika, 23 anketiranih, kar predstavlja 29 %, govori le en tuj jezik, 26 % jih govori tri tuje jezike in, presenetljivo, 8 % anketiranih govori štiri ali več tujih jezikov.

8. Katere tuje jezike govorite?

Preglednica 11: Katere tuje jezike govorite?

	Število	Odstotek
Angleščina	73	46 %
Nemščina	41	26 %
Španščina	7	4 %
Italijanščina	4	3 %
Drugo:	33	21 %
Skupaj		100 %

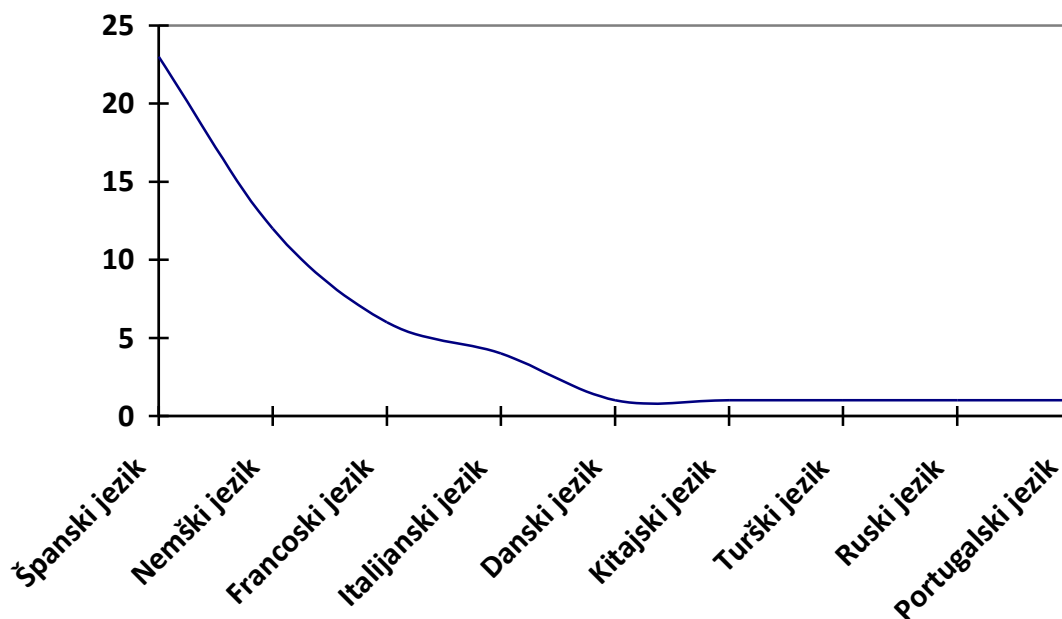
Slika 7: Jeziki, ki jih govorijo anketirani

Na vprašanje »Kateri tuje jezike govorite?« je največ, 46 %, anketiranih odgovorilo, da govorijo angleški jezik, 26 % jih govori nemški jezik, 4 % španski jezik in 3 % italijanski jezik. Med druge jezike so navedli še srbohrvaški jezik, ki ga govori 21 anketiranih, francoski jezik, ki ga govorijo štiri, in ruski jezik, ki ga govorijo trije anketirani.

9. Katerih jezikov bi se radi še naučili?

Preglednica 12: Jeziki, ki bi se jih radi naučili

Jeziki	Število
Španski jezik	23
Nemški jezik	12
Francoski jezik	6
Italijanski jezik	4
Danski jezik	1
Kitajski jezik	1
Turški jezik	1
Ruski jezik	1
Portugalski jezik	1

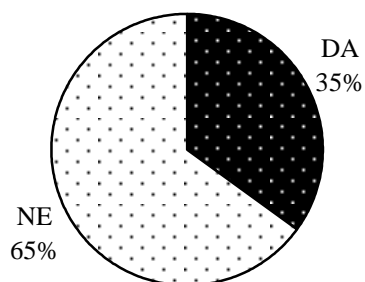
Slika 8: Jeziki, ki bi se jih radi naučili

Na vprašanje »Katerih jezikov bi se radi še naučili?« so v veliki večini odgovorili, da bi se radi naučili naslednjih jezikov: španski (23 anketiranih), nemški (12 anketiranih), francoski (6 anketiranih), italijanski (4 anketirani), danski, kitajski, turški, ruski in portugalski jezik.

10. Ali veste, da programe za vseživljenjsko učenje financira Evropska unija?

Preglednica 13: Ali veste, da programe financira EU

	Število	Odstotek
DA	27	35 %
NE	51	65 %
Skupaj	78	100 %

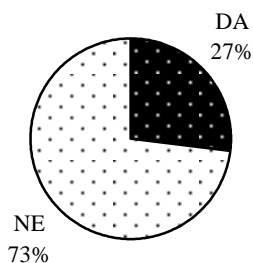
Slika 9: Financiranje programov EU

Na vprašanje »Ali veste, da programe za vseživljenjsko učenje financira Evropska unija?« so odgovorili vsi anketirani, od tega jih 51, kar predstavlja 65 %, ne ve, da programe financira EU, ostalih 27, kar predstavlja 35 %, pa pozna ta podatek.

11. Ali veste, kje se omenjeni programi izvajajo?

Preglednica 14: Ali veste, kje se omenjeni programi izvajajo?

	Število	Odstotek
DA	21	27 %
NE	57	73 %
Skupaj	78	100 %

Slika 10: Kraj izvajanja programov

Na vprašanje »Ali veste, kje se omenjeni programi izvajajo?« so odgovorili vsi anketirani, od tega jih 57, kar predstavlja 73 %, ne ve, kje se programi vseživljenjskega programa izvajajo, medtem ko jih ostalih 21, kar predstavlja 27 %, to ve.

12. Vaša dodatna mnenja in predlogi glede vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja.

Odgovori na zadnje vprašanje niso preveč spodbudni, saj je na to vprašanje od vseh anketiranih odgovorilo le pet anketirancev, kar predstavlja 6 %. Njihovi predlogi in mnenja glede vseživljenjskega izobraževanja so bili:

- večja povezava med visokošolskimi ustanovami in gospodarstvom;
- večja informiranost ljudi, promocija;
- informiranje o možnosti izobraževanja je pomanjkljivo.

7 SKLEP

Pri analizi podatkov, ki smo jih uporabili pri pisanju diplomske naloge, smo zasledili pozitiven trend razvoja človeka in njegovega znanja v vseh starostih. Žal programi vseživljenjskega učenja ljudem niso toliko znani, da bi bili izkoriščenost in udeležba v programih 100 %. V prihodnosti lahko pričakujemo, da se bosta izkoriščenost in udeležba v programih povečali, saj razvoj gospodarstva in internacionalizacija vse več podjetij v Sloveniji vplivata tudi na razvoj prebivalstva v Sloveniji.

V anketi smo anketirali 78 naključno izbranih anketirancev. Večina anketiranih oseb pozna programe vseživljenjskega izobraževanja, vendar ne vsi. V ospredju je Erasmus – visokošolsko izobraževanje.

Erasmus je program EU za sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja mladine in športa. Namenjen je izboljšanju spretnosti in zaposljivosti mladih ter posodobitvi izobraževanja, usposabljanja in mladinskega dela. Erasmus podpira individualno mobilnost študentov, učnega osebja in drugih zaposlenih v upravičenih institucijah, organizacijo projektov intenzivnih programov (poletne/zimske šole), večstranske projekte ter mreže.

Erasmus je sektorski program v okviru evropskega programa vseživljenjskega učenja. Spodbuja in finančno podpira evropsko sodelovanje na področju vseh oblik formalnega izobraževanja. Različnim ravnam izobraževanja so namenjeni različno poimenovani sektorski programi: za douniverzitetno izobraževanje Comenius, terciarno izobraževanje Erasmus, vseživljenjsko izobraževanje Grundvig in poklicno izobraževanje ter usposabljanje Leonardo del Vinci.

Na vprašanje »Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?« je večina anketiranih odgovorila, da so ti programi plačljivi. Erasmus ponuja del rednih študijskih obveznosti: opravljanje prakse v podjetju v tujini, plačilo šolnine v tujini, priznane obveznosti, opravljene v tujini, možnost pridobitve finančne pomoči v okviru vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju VŽU).

Evropska komisija deluje in izvaja program Erasmus prek nacionalnih agencij. To so službe v vsaki sodelujoči državi, ki skrbijo za izvajanje programa na nacionalni ravni. V Sloveniji za program VŽU skrbi Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS).

Finančna pomoč iz sredstev Erasmus ni samodejno zagotovljena s pridobitvijo statusa Erasmus študenta. Pogoji in višina finančne pomoči Erasmus se določajo letno, na osnovi letno razpoložljivega nacionalnega proračuna za dejavnosti Erasmus. Četudi študent ne pridobi finančne pomoči iz sredstev Erasmus, ima še vedno vse pravice in obveznosti, ki izvirajo iz statusa Erasmus – navedene v študijski listini Erasmus. Vsak študent Erasmus je

upravičen do podpore oziroma pomoči (sprejem in predstavitev na instituciji gostiteljici, jezikovni tečaji, akademsko svetovanje, praktična pomoč).

Z diplomsko nalogo in vsemi dejavnostmi, vezanimi na pisanje naloge, smo pripomogli k temu, da smo vsaj 78 anketirancev ozaveštili o programih vseživljenjskega učenja, tako splošnih tem kot jezikov, ter jim prikazali možnosti izkoristka teh.

»Izobraževanje je najmočnejše orožje, ki ga lahko uporabite, da spremenite svet« (Nelson Mandela).

LITERATURA

- CMEPIUS – Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. 2018. *Vstopna stran*. <http://www.cmepius.si/vstopna-institucije/> (11. 2. 2018).
- Černilogar, Saša. 2010. *Spodbujanje učenja jezikov v Evropski uniji. Zaključna projektna naloga*, Univerza na Primorskem, Fakulteta za management Koper.
- Černoša, Slavica. 2011. *Organiziranost in način dela Koordinacije IU2020 za implementacijo strateških ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2020*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva.
- Erasmusplus. 2018. *Erasmus+*. <http://www.erasmusplus.si/> (11. 2. 2018).
- EU Skladi. 2018a. *Navodila in smernice za prejemnike sredstev*. <http://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/navodila/smernice-za-prejemnike-sredstev.pdf> (18. 2. 2018).
- EU Skladi. 2018b. *Razpisi*. <http://www.eu-skladi.si/sl/razpisi> (18. 2. 2018).
- Evropska komisija. 2018a. *Evropski socialni sklad*. <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=sl> (18. 2. 2018).
- Evropska komisija. 2018b. *Kopenhagenska deklaracija*. <https://europass.cedefop.europa.eu/sites/default/files/copenhagen-sl.pdf> (3. 2. 2018).
- Evropska komisija. 2018c. *Lizbonska strategija*. <http://www.europarl.europa.eu/ljubljana/glossaire/l.htm> (3. 2. 2018).
- Evropska komisija. 2018d. *Strateški okvir – Izobraževanje in usposabljanje 2020*. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_sl (3. 2. 2018).
- Evropska komisija. 2018e. *Večjezičnost*. https://europa.eu/european-union/topics/multilingualism_sl (23. 2. 2018).
- Jelenc, Zoran. 1991. *Terminologija izobraževanja odraslih – z geslih in pojasnili v slovenščini ter z gesli v angleškem, francoskem, španskem, nemškem in italijanskem jeziku*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Jelenc, Zoran. 2007. *Strategija vseživljenjskega učenja v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.
- Komisija evropske skupnosti. 2000. *Memorandum o vseživljenjskem učenju*. http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_o_vsezivljenjskem_ucenju.pdf (30. 1. 2018).
- Komisija evropske skupnosti. 2007. *Poročilo o izvajanju akcijskega načrta „Spodbujanje učenja jezikov in jezikovne različnosti“*. www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/.../Porocilo_izvajanje_Akc_nacrta.doc (23. 2. 2018).
- Kranjc, Ana. 2010. *Posebnost in posameznost kot izhodišče novih spoznanj za več disciplin*. *Teorija in praksa* 47 (2–3): 324–329.
- Longworth, Davies. 1995. *Vseživljenjsko učenje – koncept preživetja in akcijski načrt za 21. stoletje*. Ljubljana: Andragoški center Republike Slovenije.
- Ministrstvo za zunanje zadeve. 2018. *Svet Evrope*. http://www.mzz.gov.si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/svet_evrope/ (23. 2. 2018).
- Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2020 (ReNPIO 13-20). *Uradni list RS*, št. 90/13 in 6/18-ZIO-1.

- Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014-2018 (ReNPJP14–18).
Uradni list RS, št. 62/13.
- Rižnar, Igor. 2017. *Jezikovno izobraževanje in podjetja*. Koper: Univerza na Primorskem
- Vasle, Tanja. 2011. *Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje v slovenskih podjetjih*. Diplomsko delo, Univerza na Primorskem, Fakulteta za management.
- Vlada Republike Slovenije. 2015. *Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje*.
http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/raziskave-analize/slovenski_jezik/Akcijska_nacrta/ANJI.pdf (23. 2. 2018)
- Zorko-Mencin, Darja. 2003. Kakovostno jezikovno izobraževanje v organizacijah.
Andragoško spoznanje 9 (1): 71–78.
- Wikipedia org. 2018a. *Comenius*. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Comenius> (11. 2. 2018).
- Wikipedia org. 2018b. *Jan Amos Komensky*. https://sl.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komensky (11. 2. 2018).
- Wikipedia.org. 2018c. *Vseživljenjsko učenje*. https://sl.wikipedia.org/wiki/Vse%C5%BEivljenjsko_u%C4%8Denje (11. 2. 2018).

PRILOGE

Priloga 1   Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem Sabina Alihodžić, študentka Fakultete za management Koper in pripravljam diplomsko nalogo z naslovom Evropske spodbude za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje, s katero bi rada ugotovila, kako dobro ljudje poznajo te programe, hkrati pa tudi, kako pomembni so zanje takšni programi. Vaše sodelovanje v raziskavi je ključnega pomena. Anketa je anonimna, podatki pa bodo uporabljeni izključno za pripravo diplomske naloge.

Demografski podatki

Spol: moški   ženska

Starost:

- do 24 let
- od 25 do 34 let
- od 35 do 45 let
- od 46 do 60 let
- od 60 let naprej

Izobrazba:

- osnovnošolska
- poklicna in srednješolska
- višja in visokošolska
- drugo: _____

1. Ali poznate programe vseživljenjskega učenja?

- da: _____
- ne

2. Ali ste bili kdaj udeleženi v katerih izmed njih?

- da
- ne

3. Ali veste, komu so namenjeni programi vseživljenjskega izobraževanja?

- da
- ne

4. Ali veste, da so programi vseživljenjskega izobraževanja brezplačni?

- da
- ne

Priloga 1

5. Ali menite, da je učenje tujih jezikov pomembno?

- da: _____
- ne

6. Zakaj menite, da je učenje tujega jezika pomembno?

- tuji jeziki omogočajo odkrivanje novih kultur
- učenje tujih jezikov ohranja in spodbuja naše možgane
- znanje tujega jezika lahko vzpostavi nova prijateljstva in druga razmerja
- znanje tujega jezika odpre možnosti zaposlitve v tujini
- z učenjem tujega jezika lahko izboljšamo znanje svojega maternega jezika
- znanje tujega jezika je preprosto zabavno
- nič od navedenega
- drugo: _____

7. Koliko tujih jezikov govorite?

- 1
- 2
- 3
- več

8. Katere tuje jezike govorite?

- angleščina
- nemščina
- španščina
- italijanščina
- drugo: _____

9. Katerih jezikov bi se še radi naučili?

---

10. Ali veste, da programe vseživljenjskega učenja financira Evropska unija?

- da
- ne

11. Ali veste, kje se omenjeni programi izvajajo?

- da
- ne

12. Vaša dodatna mnenja in predlogi glede vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja.

Hvala za sodelovanje.